SAVAITINIS LAIKRAŠTIS,
IŠEINAS KAS
ČETVERGAS
MIESTE
WILKES-BARRE, PENN'A.,
314 E. M...

KAINA:
Suvienytose Valstijose
ir Kanada ir kitas šalis . . .

APSKELBIMU KAINOS ATSKYRIUN.

Rankraščiams siųsti antrašas:
REV. A. KAUPAS,
64 Church St., Pittston, Pa.

Pinigus siųsti ir su visokiais reikalais reikia kreipties šio adresu:
„DRAUGAS",
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Rev. A. Stanislovas
4587 Wood St.

DRAUGAS

KATALIKU LAIKRAŠTIS.

Catholic Union of America.
PUBLISHED EVERY THURSDAY,
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

SUBSCRIPTION RATES:
In United States $2.00
Canada ant other Parts . . . $3.00

Advertising Rates on Application.

All Communications and Money Orders must be addressed to:
"DRAUGAS",
314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susivienyjimo Lietuviu Rymo-Kataliku Amerikoje.

No. 35. WILKES-BARRE, PA., 3 D. RUGPIUČIO (AUGUST) 1911 M. Metai III.

ENTERED AS SECOND—CLASS MATTER AUGUST 21ST, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.

Devintoji Nedelia po Sekminiu.

Lekcija. I Kor. X, 6—13. — Broliai: Negeiskime pikt daiktų, kaipo ir anie geid. Nei nebukite dievaičių paveikslų garbintojais, kaipo nekurie iš jų buvo: Kaipo yra parašyta: Sėdosi žmonės valgyti ir gerti, ir kėlės pokinėti. Nei neprisileiskime paleistuvysčių, kaipo nekurie iš jų paleistuvavo, ir nupuolė vienoj dienoj dvidešimti trys tūkstančiai. Nei nugundinkime Kristaus, kai ko nekurie iš jų gundino, ir nuo žalčių pražuvo. Nei nemurmėkite, kaipo nekurie iš jų murmėjo, ir nuo žudytojo prapuolė. O tie visi daiktai jiems nesidavė paveikslais, o yra parašyta mums apraudimui, ant kurių atėjo amžių pabaiga. Dėlto kas sargai, kad stovi, tesisaugoja, kad neparpultų. Tegul jus nesapima pagundinimas, tik žmogiškas. Bet Dievas yra teisingas, kuris jusų gundinti dau daugiau neleis, bet dar nuo pagundinimo padarys išvengimą, kad galėtumite ištesėti.

Evangelija. Luk. XIX, 41—47. Anuomet, kad prisiartino Jėzus, išvydęs miestą, verkė jo, tardamas: O kad ir tu pažintumei, o tai toje savo dienoje, kas ant ramybės tau, bet dabar yra užslėpti daiktai nuo tavo akių. Nes ateis ant tavęs dienos, ir apkas tave tavo priešai pylimu, ir apguls, ir iš visų šalių suspaus tave, ir išvers tavo ir tavo sūnus ant žemės, o nepaliks tavyje akmens ant akmens dėlto, kad nepažinai laiko tavo aplankymo. O įėjęs į bažnyčią pradėjo išvarinėti parduodančius ir perkančius anoje, sakydams jiems: Parašyta yra, kad mano namai, yra maldos namai, o jųs padarėte anuos lindyne razbainikų. Ir mokė kasdieną bažnyčioje.

DIEVO RUSTYBĖ.

Jėzus, regėdamas miestą, verkė. Žydų užkietėjimas išspaudė Išganytojui ašaras iš akių, nes matė laukian čią juos bausmę: išgriovimą Jeruzalėm ir nelaimingosios tautos išblaškymą po visą pasaulį. Pavyzdžiui išnaikinimo Jeruzalėm parodo mums Viešpats apverktinas pasekmes, kokias nuodėmė padaro musų sieloje. Žydų užkietėjimas — tai nusidėjėlio nepasitaisymas iki galui; žydų išblaškymas — tai Augščiausiojo priešų pasmerkimas.

Dvi aplinkybi, su Jeruzalės išgriovimu susirišanti, ypatingai atkreipia musų domą: jogei tąją nelaimę pranešė Kristus ir, jogei ji išsipildė iki raidei. Jei pagalvosime, jogei Jeruzalėm, toje gadynėje buvo tai turtinga ir galinga Dievo įsteigtos Karalijos sostinė ir, kad Kristus, anot Evangelisto, išvydęs ją verkė ir, Jis, Pati Tiesa, ištarė tuos baisius žodžius: "Ateis ant tavęs dienos ir apkas tave tavo nepriešteliai pilimu ir apguls tave ir iš visų šalių suspaus tave; ir ant žiemos išvers tave ir sunus tavo, kurie tavyje yra: o nepaliks tavyje akmens ant akmens dėlto, jog nepažinai laiko aplankymo tavo", ar nesudrebės kiekvienas iš to rustaus Dievo teisybės apsireiškimo? Rymiečiai tapo įrankiu atkeršyti užgautąjį Dievo majestotą. Jeruzalėm griuvo, Šventynę sudegino ugnis. Gyventojus, aure Dievo išrinktą tautą, pavergė priešai. Taip Išganytojaus pranašavimas įvyko. Bet šis atsitikimas yra tai tik silpnas pavyzdys tos nelaimės, kuri laukia nusidėjėlio. Žydų kentėjimas buvo liglaikinis, o nusidėjėlių bus amžinas. Žydų nelaimės priežastis parodo Jėzus: "jog nepažinai laiko aplankymo tavo". Dievas Žydus išrinko sau už tautą, davė jiems įstatymus per aniuolų tarpininkystę, prižadėjo jiems Atpirkėją, Savo Sunaus asmenyje, kuris priėmė žmogaus prigimimą; bet jie paniekino Jėzų Kristų. Jo mokslą atmetė, priešai Jo stebuklus burnojo ir Jį patį pasmerkė gėdingon mirtin ant kryžiaus.

Nelaimingieji Judos vaikai! Sunkia našta Dievo kerštas krito ant jųjų! Jie "nepažino savo aplankymo laiko" — nes nenorėjo: jie Dievo malonę atmetė, Jo persergėjimų neklausė ir krito aukomis Jo nepermaldaujamos teisybės!

Jei žydai buvo Dievo numylėtiniais, tai mes, krikščionis, apturėjome da tobulesnį nuo Dievo įstatymą. Kad išpildyti Dievo įsakymus, per maldą ir Sakramentus yra suteikama Dievo malonė. Dievo įkvėpimai judina musų širdį. Jo tarnai mus į atgailą ragina ir Dievo gailestingume atrandame savo nuodėmių atleidimą.

Deja, daug krikščionių, kaip tie užkietėję žydai, nei Dievo malonių nepriima nei ant persergėjimų nepaiso. Kodėl? Kad nepažino savo aplankymo laiko! Laužė Dievo įsakymus, ėjo žydų pėdomis savo nedorybėse ir tapo jųjų priežasties dalininkais.

Krikščionis, mes galime tų nelaimių išsisaugoti. Liau kimėsi piktai darę, atgailą darykime už nelabus darbus ir toliaus jų vengkime. Dievas neapkenčia nusidėjimo bet pasigaili nusidėjėlio pakutą darančio. Jei tad blogai iki šiol gyvenome, atpirkime geru pasielgimu pragaišytą laiką ir išsigelbėsime nuo grumojančios ateityje Dievo rustybės. **S.**

Katalikiškos Žinios.

Vilniaus vyskupijos kunigų permainos. Vilniaus šv. Jono bažnyčios kamend. kun. Navrocki keliamas į Zabludovą klebonu; kun. Lajevskis iš Prozorkų į Labanorą. Be to dar vidaus dalykų ministerio parėdymu Zabludovo klebonas kun. Puzyrevski perkeltas yra į Liacką kamendoriu.

Kas nori buti laivyno oficierium?

Suv. Valstijų marininkų akademijoje Annapolis, Md., yra 350 vakansų. Akademijos durįs atdaros ir katalikams. Reikia turėti atsakomą prisirengimą ir buti Suv. Valstijų piliečiu. Kvotimai gan aštrus. Suv. Valst. iždas apmoka visas mokslo išlaidas. Duodamas kuogeriausias išlavinimas savoje profesijoje. Katalikų reikalus apžiuri redemptoristai.

Gimusieji Amerikoje lietuviai turi lygias teises įstoti į akademiją su yankėmis

Prezidentas Taft siunčia katalika delegatu.

Prezidentas Taft paskyrė kun. O'Callaghan'ą iš Chicagos Suv. Valstijų atstovu ateinančiame tarptautiniame kongrese prieš alkoholių. Tas kongresas atsiliks Hagoje. Kun. Callahan yra prezidentu blaivininkų sąjungos "Catholic Total Abstinence Union".

Paminklas katalikui.

Suv. Valstijų kapinėse Alingtone, tapo atidengtas paminklas inžinieriui Pierre Charles L'Enfant, kursai padarė pirmuosius Washington'o miesto planus. L'Enfant buvo katalikas.

Metodistams nesiseka.

New Yorke metodistai pardavė rusinams savo bažnyčią netoli Cooper Square (E. 7th st.). Tą bažnyčią, nors jinai buvo misijinė, nustojo lankyti žmonės. Pastarais laikais neateidavo daugiau, kaip 100 žmonių, pasiklausyti metodistų pamokslų.

Siuomi pranešame visiems, jog mes atspaudėme išnaujo TRUMPĄ KATEKIZMĄ, taigi kurie pirmiau reikalavote, tai dabar galesite gauti.

10 centu egzemplioris.

„Draugas", 314 E. Market str., Wilkes-Barre, Pa.

Iš Lietuvos.

Svobiškio kaimas (Linkavos vals.). Sodžius gana didelis, ukininkų gyvena 16, bet nenori dalytis vienasėdžiuosna. Norėtų tiktai kokie trįs ar keturi. Sodžiuje gyvena kalvinai ir katalikai. Geriau jie praleidžia pinigus pragėrimui, negu ukio pagerinimui. Nors Svobiškio sodžiuje nėra nei monopolio, nei aludės, bet gėrimų degtinės nepritruksta, geradariai slapčia pristato. Atsitinka peštynių, teismų.

Tupikai (Naumies. pav.). Šio kaimo jaunuomenė širdingiausiai atsidavusi baltakei ir rudžiui. Geriama ir viskas prageriama. O neužtenkant pinigų štai kaip daroma: imama duoklė nuo naujai atėjusių bernukų paprastai vienas rublis, nežiurint, ar jis draugaus ar nedraugaus su jais, o nuo ukininko, pasistačiusio naują trobą, arba įsikurus visai naujai, reikalaujama įkurtuvių keletos rublių. Jeigu kas pasipriešina, tiesa jųjų įstatymams: rėžiama ausin arba daromos jeibės.

Prie to darbo spiria senesnieji jaunesniuosius, neseniai da išėjusius iš piemenų. Mat patiems "seniams" negražu lysti.

Pokyliai už surinktus pinigus padaroma keletą kartų per metus. Na ir cypiama, užiama per naktis.

Talkon prie jųjų prisiplaka da panašių jaunikaičių iš aplinkinių kaimų: Valių, Pranckabudžio, Vyšpinių...

Pajevonys (Vilkaviškio pav.). Birželio 15 d. atvažiavo Vilkaviškio žandarų viršininkas, vienas žandaras ir vietinis žemsargis Budvičių kaiman ir iškrėtė Stumbrį, Kurtinį ir Mickų. Nieko nerado ir išvažiavo. Paėmė keletą Stumbrio laiškų. Girdėti, jie buvę kaikurių žmonių įskųsti.

Lukšiai (Naum. pav.). Vietinis elgėtnamis pataisytas. Pataisė klebonas, laukdamas vyskupo atvažiuojant. Pirma net pažiurėti nebuvo galima: stogas nudraskytas, suplyšusi troba, lentos nuo galų nudaužytos. Pirmiau, kaip klebonas norėjo, kad parapija statytų naują elgėtnamį, tai elgėtos ir draskė. Sudraskė ir patįs neturėjo kur pasidėti. Klebonas reikalavo 'naujų'. Buvo padarytas klebono ir prižiurėtojų sutarimas su žydu pastatyti "naują". Žydas pastatė girioje, tiktai neatvežė. Klebonas, laukdamas vyskupo, pataisė senąjį, ir galima jame nors 20 m. gyventi. Pirklys pralošė.

Kruopiai (Šiaulių pav.). Vieton numestojo iš vietos viršaičio V. Šalkauskio išrinktas naujas viršaitis T. Kundrotas iš Riškaičių sod. Senasai viršaitis buvo išmestas iš vietos delei kyšių ėmimo ir girtuokliavimo raštinėje. T. Kundrotas lietuvis. Kaip elgsis jis, parodys ateitis, dabar nelaikas spėti. Bet kartą labai nustebau, pamatęs, kad jis nemėgsta kalbėti lietuviškai. Buvo jis atvažiavęs į Auksučius mokyklos reikalais. Tai mokytojas ir seniunas kalbėjo lietuviškai, bet jis varė rusiškai.

"Liet. Uk."

Mažeikiai (Šiaulių pav.). Miestelyje gyvena kelintus metus nebejaunas žmogus, geležinkelio darbininkas, kurs gydo žmones. Gydo labiausia nuo rožės, pataiko ir kitas ligas užkalbėti. Patyriau, kad gydymo pasekmės prastos. Bet žmonės neša jam pinigus kartais ir sunkiai uždirbtus.

Galvijams gydyti kiti atsigabena iš Akmenės latvį bekoję. Šisai taipogi gydo užburtais vaistais. Nežinau, kaip sekasi jam gydyti Akmenėje, bet musų krašte nieko negelbsti. Galvijai laikomi pusėtinai gražus neprastai. Butų, rasi, gerai apsigyvenus Mažeikiuose galvijų gydytojui.

Mažeikių moterįs pradeda nešioti pirktines drapanas, moka brangiai ir mažai tenešioja. Pradėjus daugiau kalbėti Mažeikiuose apie "Blaivybę", įsikurė da viena aludė netoli bažnyčios, lietuvio namuose. — Mažeikiai, Leckava ir Laižuva pri klauso prie Viekšnių valsčiaus. Sueigoje vienbalsiai buvo nutarta ir nutarimų knygose įrašyta, kad šventadieniais ir karališkomis dienomis butų uždarytos visos valsčiaus aludės ir smuklės. Kad viršaitis geriau pildytų nutarimą, jam prideda 50 rb. Bet ligi šio laiko viršminėtos įstaigos šventadieniais atdaros, nutarimas nepildomas. Tai tokios musų naujienos.

Pabauda. "Kur. Wil." praneša, kad Vilniaus gubernatorius pabaudė 100 rublių Lebedzevo (Vileik. apskr.) kleboną kun. S. Zapasninką už įrengimą iš bažnyčios į vietinį kryžių procesijos, kurioje buvo nešamos įvairių spalvų vėluvos, nieko bendro neturinčios su bažnytinėmis vėluvomis.

Javų stovis. Vilniaus gubernijoje žiemkenčiai javai neblogi, vasarojus gi daug menkesnis. Kauno gubernijoje žiemkenčiai javai vidutiniški, vasarojus geresnis. Javams užkenkė lietaus stoka ir šalčiai.

Vaidinimai statomųjų bažnyčių naudai. Kai-kurie Kauno gubernijos katalikai parapijonįs kreipėsi į Kauno gubernatorių su prašymais leisti miestelluose vaidinimus ir šokius naujų bažnyčių statymo naudai. Pasiklausus gubernatoriui, Tikybos dalykų departamentas pranešė, kad dėl to reikalo reikią kiekvieną sykį kriepties į Vidaus dalykų ministeriją, kadangi tik iš ten galįs buti duotas leidimas rinkti aukas ir rengti vakarus Rymo-katalikų bažnyčių naudai.

Profesorius anglas Kaune. Birželio 16 dieną Kaunan atvažiavo Liverpolio universiteto profesorius Pers'as, kuris nori susipažinti su žemės tvarkomųjų komisijų veikimu. Jis aplankė keletą sodžių ties Nemunu, kalbėjosi su valstiečiais ir apžiurėjo keletą naujai įsikurusių vienasėdžių. Paskui jis vėl išvažiavo į Londoną, kur žada padaryti keletą paskaitų ir aprašyti savo įspudžius dienraštyje "Times".

Pūnia, Trakų apskr. Prieš kelius mėnesius sukruto—sujudo musų tariamieji inteligentai į blaivybę rašytis: tik čia įstatai kiti negu visur. Šių įstatų sumanytojas buvo vietinis viršila — gėrėjas, kuriam pritarė ir kiti. Nutarta: kas gers iš pasirašusiųjų po nutarimu, tas už kiekvieną kartą mokės po 5 rub. pabaudos. Kaikurį laiką pildė, net malonu buvo kai žmonės matydami savo viršilą blaivų ir patįs pradėjo nuo gėrymo susilaikyti. Jau kai-kuriems ir pinigus žmonos nebesibiojo duoti miškui nusamdyti ir kitokiems reikalams. Miestelyje muštynės sumažėjo; buvo dailu. Tik šit įstatų sumanytojai išrado, kad jų nutarime apie konjaką nieko nepaminėta, ir kai ims konjaką traukti; o kad visi sutiko nutarimą laužyti, tai ir pabaudos nebuvo kas ieško — tokiuo budu Pūnios blaivybė ir sugriuvo.

Plukiai, Pan. ap. Šiomis dienomis matininkas pabaigė matuoti Plukių sodžiaus žemę kolonijomis, o ukininkai pasiskirstė kiekvienas sau koloniją. Buvo licitacija: kas ėmė geresnę žemę, gavo mažiau, kas prastesnę — daugiau. Pav.: ukininkas Ž., kurs turėjo dubą 29 deš., gavo geros žemės tik 9¼ deš., o ukin. K., turėjęs taipgi 29 d., gavo 39 d. ir t.t. Be to, sodybas sutarė palikti sodžiuje po 2½ deš. kiekvienam ukininkui. Vieną lauką, kurs arčiausia prie miesto, paliko nedalinę; dirbs jį rėžiais ligikoliai, nes, sako, bu sią čia išplatintas miestas, kada Panevėžys paliks gubernijos miestu. Ar tai tiesa — aš nežinau; bet kad taip kalba ir daro, gal nujaučia... Bematuojant Plūkių sodžiaus žemę, rasta ir liekios žemės apie 30 dešimt. Tą žemę, sako, vėl išdalins ukininkams po sklypelį. Plukiečiai tečiau nepatenkinti tuo skirstimosi (nors pirma labai pageidavo didesnė pusė), ir daugumas dejuoja "apsigavę". Bereikalingas nusiminimas, nes, pav., pagiegaliečiai, kurie jau seniau išsidalino vienasėdžiais, -- dabar džiaugiasi.

Muzikos kursai mokytojams. Birželio 10 d. prasidėjo Vilniuje vadinamieji regentų kursai mokytojams. Mokina Vilniaus moterų gimnazijos ir kitų vid. mokyklų dainavimo mokytojas p. Builovas. Kursuosna atvyko liaudies mokyklų direktorių atsiųsti 41 mokytojas ir 3 mokytojos: iš Vilniaus gub.—13, Vitebsko 11, Kauno—6, Minsko—10, Mogilevo—6. Be to, kursus lanko dar 6 psalomčikai ir 4 pašaliniai klausytojai. Kursuose mokoma: muzikos teorijos, solfedžio, bažnytinio (cerkvinio) giedojimo ir svietiško dainavimo. Kursai truks iki liepos 20 dienos. Tokie kursai buvo jau surengti ir pernai metais vasarą.

"Viltis".

Kūliai (Telšių ap.). Pažvelsių sodžiuje pas V. Butkų buvo labai gražios vestuvės. Apsiėjo visai be degtinės ir visi svečiai gražiai ir padoriai elgėsi... Jaunimas dainavo gražias padorias dainas ir žaidė visokius tautiškus žaislus. Jaunimui vadovavo p. Zuzana Tarvidaitė ir Vincas Butkus... Dėlto mes, visi vestuvininkai, jiems už triusą tariam nuoširdžiai ačiu.

Nemunaitis (Trakų ap.). 30 gegužės ir 9 birželio čia buvo visuotinieji blaivininkų susirinkimai. Pirmininkas kalbėjo apie tai, kaip yra negera, kad tėvai duoda savo vaikams iš mažens ragauti po truputį degtinės ir alaus ir kad paskum tokia vaikas papranta gerti ir užauges pasilieka girtuokliu. Taigi kad išnyktų girtuoklystė musų krašte, pirmininkas patarė, kad tėvai patįs negertų ir, kaip galėdami, gintų savo vaikus nuo alkoholinių gėrimų. Paskum buvo aiškinta alkoholiaus kenksmingumas žmogaus sveikatai. Vietinis klebonas kun. Baltuška paskaitė susirinkusiems apie platinimąsi blaivybės kitose šalyse ir nurodė, kaip reikia tvirtai kovoti su girtuoklyste. Pabaigoj susirinkimo prisirašė blaivybėn dar keli nauji nariai. Nors pabaigoj metų gal ne vienas norės save išsibraukti iš draugijos dėlto, kad šiuosmet reikia didesnė mokestis mokėti, bet blaivininkų skaičius nuo to nesumažės, nes per kiekvieną susirinkimą prisirašo naujų po kelis asmenis.

Marijampolė. 3 liepos Marijampolėje Apygardos teis-

bylą. Patraukta jiedu teisman už apvogimą a. a. kun. Senkausko, Marijampolės klebono.

Juozas Vizbaras pasmerktas trims metams areštantų rotosua, o Mickus — pustretiems metams. Abiem atimta teisės.

Skapiškis (Ežerėnų ap.). Skapiškyje nuo-pat žiemos siaučia nemaloni viešnia — šiltinė, rinkdama aukas. Kaip girdėti, jau pagalios ji persikėlusi iš miestelio į sodžius. Dieve, sergėk!

Birštonas (Vilniaus gub.). Birželio 3 d. (seno kal.), Antanas Kamarauskas, Birštono miestelio gyventojas, išvežus mėšlą — savo tvarte rado kiaulių išknista pinigų, išviso 34 monetas.

Paėvitinys (Šiaulių ap.). Nedėldienyje, 12 birželio išleista lioterijon gramofonas. Pagal sukalbio, magaryčioms atidėta 13 rub. 50 kap. Dažniausia atsitinka pas mus, kad tokias magaryčias prageria, o pasigėrę kaip-kada da-gi susipeša. Dalis dalyvavusiųjų lioterijoje ir dabar labai spyrėsi, kad magaryčių pinigus butinai pragėrus. Bet pasirodė visgi tokių, labai mylinčių degtinėlę ir alutį, neperdaug ir daugumas, keliems apšviestesniems patarus, tuos 13 rb. 50 kap. nutarė sunaudoti taip:

Joniškio miestelio padegėliams 10 rub. 35 k., Išsirašyti laikraštį—3 rub. 15 kap. Gražus pavyzdys!

Vilkaviškis (Suv. gub.). 25 d. birželio Merkišiškių sodžiuje ukininką Kulvinską užpuolė plėšikai-galvažudžiai.

Pirmučiausia baisiai sukruvino šeimininkę, paskui įsiveržė į antrą kambarį, kuriame gulėjo šeimininkas; pirmiausia kirto miegančiam šeimininkui spatu per galvą, po tam varstė peiliais, reikalaudami pinigų. Šeimininkas, melsdamas palikti nors gyvą, parodė lovoje šimtą rublių, kuriuos vagis tuojau paėmė. Bet galvažudžiams to pasirodė permaža. Ėmė nelaimingąjį žmogų mušti, reikalaudami daugiau pinigų. Šeimininkas pagalios liko vos gyvas. Tuomet piktadariai suskaldė kampe stovinčią spintą. Bet joje nieko nerado. Tuo tarpu šeimininkas kaip ten išlindo per langą, ir nuvežliojo pas kaimyną. Kaimynas su šeimyna puolėsi pagalbon, bet vagiai pasiskubino išbėgti Dabar policija stropiai piktadarių ieško ir yra viltis surasti.

Darsuniškis (Trakų ap.). Darsuniškis stovi labai gražioj vietoj. Iš vieno šono teka Nemunas, iš kitų šonų miškai, šilai, kalnyčiai. Aplinkui daug yra mineralinių vandenų. Man regis, tais vandeninais darsuniškiečiai turės kada-nors gerai pasinaudoti.

"Šaltinis".

Nemakščiai (Ras. pav.). Birželio 8 d. buvo vietinės vartotojų draugystės visuotinas susirinkimas, apsvarstyti draugijos padėjimą ir išrinkti vieton išstojusių kai-kurių iš vladybos narių naujus. Apyvartos nuo Naujų Metų davė sankrova 15,800 r. gryno pelno apie 800 r. tai-gi tikimės, kad daugiau šitais metais atneš draugija pelno, negu praeitais. Nors nuo pradžios metbartiniam ukininkui pirmasėdžiui (ligi 1911 m. buvo vietinis klebonas pirmsėdis), vienok kitaip pasirodė; jo be atilsio darbas aiškią naudą draugijai atnešė. Tvarka susirinkime buvo kuogeriausia. Susirinkime ačiu N-čiaus sumanymui buvo vienbalsiai nutarta palikti neišėminėjus dividendą, kad padauginus draugijos turtą. Be to buvo nutarta, kad jei kas numirtų iš draugijos narių, tai jam palaidoti, kiekvienas iš narių duoda po 5 kap., nors vienas iš lenkų bajorų buvo priešingas, sakydamas: "O kad ir žydas numirtų, tai irgi męs turėsime duoti jam palaidoti?". Pirmsėdis paaiškino, kad kodėl męs žydui negalime duoti palaidoti, jei jis mums duos? Visi sutiko ir bajorų protestai buvo atmesti.

Ar tik Nemakščių draugija nebus pirmutinė draugija Lietuvoje, kuri nutarė palikti dividendus draugijos turtui padidinti ir mirusiems nariams duoti palaidoti. Butų gerai, kad ir kitos draugijos panašiai elgtųsi, nes jei kiekvienais metais išimama pelnas, kaip gali draugija plėtotis.

Buvo susirinkime nutarta išduoti knygeles ir pašalinėms ypatoms, ne nariams, kad ir jų išpirktas prekes užrašyti, o paskui, atskaičius nuošimčius, padaryti pajų, nes ir tas bus draugijai ant naudos: eis daugumas tokių pirkti, kurie negali įnešti pajus, ir padidės pirkikų skaičius.

Musų draugijoje tiktai vienas valdybos prasižengimas, kad nedaboja, kaip par davėjos mastinėje kemšte kemša lietuviams lenkišką kalbą. Nors pačios gerai kalba lietuviškai, bet paklaustos lietuviškai, kaip tyčiomis atsako lenkiškai.

Abeliai (Zarasų pav.). Čia užtvirtinta gaisrininkų draugija — iki šioliai visame miestelyje nebuvo nei vieno įrankio gaisrui gesinti.

— Gegužės 8 d. buvo visuotinas 'Blaivybės' draug. Abelių skyriaus susirinkimas. Buvo pakelta du klausimai: pagerinti arbatinę, kaip tai — nupirkti veidrodį, ir, kadangi arbatinė parapijos namuose, tai kad butų atdara ir laike pamaldų. Abu sumanymu buvo atmestu.

Valdybon išrinkta: pirmin. kun. J. Budrys, sekretor. Ant. Kazanavičius, iždindin. liko kun. kleb. V. Birutavičius.

Nuo liepos 1 d. atsidengs krasos skyrius.

"Liet. Uk.".

Vabalninkas. Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos Vabalninko skyrius rengia ateinančio š. m. rugpiučio 14, 15 ir 16 d. Vabalninke moteriškųjų išdirbinių parodą. Žada buti šie parodos skyriai; audimo, mezgimo, siuvimo, išsiuvinėjimo ir bažnytinių dalykų išdirbiniai, o taiposgi valgomieji daiktai, daržovės ir žolynai.

Daujėnai (Panev. apsk.). Daujėnų bažnytėlė nedidelė, bet praeitais metais tapo gražiai atnaujinta. Čia į Sekminių atlaidus susieina daug žmonių net iš tolimesnių parapijų. Kadangi čia miestelio nėra ir šulnių gerų taipogi truksta, tai tankiai sau same laike pristigdavo čia vandens atsigerti. Vieni tiesiog trokšta, o kiti turėdavo Tam nepatogumui išvengti nunai vietinio klebono rupesčiu tapo iškastu du šulniu ir prie jų pritaisyta skardinius semtuvėlius žmonėms atsigerti. Nors čia nėra aludžių, nei monopolio, bet vietiniai ukininkai pridaro "macnaus" alaus ir pardavinėja po 25 k. gorčių. Beveik nėra čia gyventojo, kuris tuo alumi neužsiimtų per Sekmines, girdydamas žmones. Taigi šventadienio vakarais girtų pilni patvoriai ir takai. Girtuokliauja čia susirinkę svetimųjų parapijų žmonės, ypač jaunimas, papiktintas paveikslu vyresniųjų, kurie taipogi gerai čia geria.

Čia reikėtų įsteigti "Blaivybės" skyrių, gal kiek sumažėtų girtuoklystė ir visos jos piktybės. Kai kurie vaikinai jau prieina prie to, jog gėda rašyti. Štai dabar keleta girtų vyrukų sustoję prie bažnyčios durių sumos laike pradėjo daryti betvarkę, neleisdami žmonių iš bažnyčios. Reikėjo sargybiniams apmalšinti bėgėdžius.

"Vienybė".

Vilniaus apskričio bepročių ligonbučio užlaikymas. Minsko rėd. buvo paskyrusi Vilniaus bepročių ligonbučiui 1911 m. tiktai 9000 rb., bet atskiroji valdyba padidino pašalpą — paskyrė 21000 rb. Ligonbutyje laikoma 150 lovų, kiekvienas gi ligonis išmaitinti apsieisiąs 140 rb. (seniau 90 rb.), taigi ir buvo padidinta pašalpa.

Plungė. Jau treti metai, kaip Kantaučių dvaras pateko į Karpio rankas. Karpis prisisamdė darbininkų-gudų, kurie moka gerai girtuokliauti ir muštynes kelti. Plungėje buvo toks atsitikimas. Užėjo vyras su žmona aludėn. Jiemdviem begeriant atėjo 5 kantaučių darbininkai ir pradeda tarti: girdi, vyrus išvysime, o moteris paliksime. Vienas jų paėmė alaus stiklą, geria ir kitą duoda kitiems. Žmogutis, kurio buvo alus, pradėjo sakyti, kad "mano alus ir t.t." Gudams to ir reikėjo. Antausius pradėjo daužyti. Moteriškė norėjo užsistoti vyrą, bet jai su peiliu perdurė sprandą ir nugarą.

Kybartai. Liepos 6 d. n. sk. du jaunu vaikinu R. K. 4 valandą ryto apipuolė miegantį stoties numeryje Grindbergą, mainomos pinigų kasos kasierių, norėdami pasmaugti. Bet jiem nepasiseké — nes tas pabudo ir juodu išbėgiojo. Vieną tuojau sugavo Kybartuose — namie, o antrą 9 val. ryto Vilkaviškyje, tuomi laiku, kada rengėsi važiuoti traukiniu. Jų, spėja, norėta pasmaugti, paimti raktus nuo kasos ir rytmetiniu traukiniu išvažiuoti užsienin.

"Bronislavo" kinematografas žada, pradedant nuo birželio 19 d., dovanai taisyti prieglaudų vaikams spektaklius. Spektakliai taisomi du kartu į mėnesį. Vaikams nebus daroma jokio skirtumo, nei tautinio, nei tikybinio. Programa bus pritaikinta, kad vaikai suprastų ją.

Valsčiaus raštininkų kursai. Rugpiučio 15 d. Vilniuje atsidengia kursai, norintiems prisirengti prie valsčiaus raštinių darbo; kursai tvers 4 mėn. Klausytojams bus suteiktos visos žinios, kurių reikalaus nuo 1911 m. priims tiktai išlaikusius tam tikrą kvotimą. Meldimai priimami kursų kancelerijoje: Vilnius, Didž. Pogulianka n. No. 14 b. 21. Mokestis už visą laiką — 40 rb.

Kelniuotos moterįs pasirodė ir Vilniuje. Bene pirmutinė pasidrąsino vaikštinėti praeitą šeštadienį Paupinėje gatvėje. Vaikščiojantieji, pamatę ją, puolė iš Veršyno visa minia ir apstojo. Nelaimingai reikėjo pabėgti.

Arkliavagystė. Arkliavagiai paliko baisiai atkakluos. Pirmą gegužės mėn. dalį Vilniaus rėdyboje atsitiko 20 arkliavagysčių. Policija sučiupo tiktai vieną vagį ir sugrąžino arklį savininkui. Kiti vagis prapuolė su arkliais, kaip žemė prarijo.

Utena (Ukmergės pav.). Gegužės mėn. sudegė dvar Karielos Begsnių dvaras. Gaisras prasidėjo vidunaktyj. Sudegė gurbai, klėtis, klojimas, degtinės dirbtuvė. Sudegė keletas ir gyvulių. Nuostoliai siekia ligi 10 tuk. rb. Dvarininkas, rasi, paims atsargos pinigus. Darbininkų taipogi viskas sudegė, bet dvarininkas teisinasi, kad jis nekaltas. Girdi, bėda nuo Dievo. Žinomas daiktas, Dievas visiems lygus, bet... kaip atsargos pinigai, tai jie papuola tiktai dvarininkui. Laike gaisro vos-ne-vos liko išgelbėtas kerdžius, taip buvo įmigęs; nieko nespėjo išgelbėti, tiktai patsai išbėgo su šeimyna. Dvarininkas žada nieko dar bininkams neduoti.

Alsėdžiai (Telšių pav.). Tai vienas iš užmirštųjų Lietuvos kampelių. Ilgai reikės vartyti visus laikraščius ligi surasi iš Alsėdžių nors trumpiausią žinelę. Rašyti, rodos, butų kam. Yra 3 kunigai, 2 felčeriai. mokytoja, raštininkas, o vasarą gyvena vienas, kitas moksleivis. Rašyti taipogi yra kas. Miestelis nedidelis. Krautuvės visos žydų, tiktai viena kataliko. Aludės 5 ir monopolis, o kiek slaptų "šinkų"! Monopolyj išgeriama už 9 tukst. rb. Lietuviškų iškabų mažai, bet kokia pasitaiko.

Krasos nėra. Laiškus ir laikraščius parveža raštinėn. Kokia tvarka suprantama! Ateinu, laiškai, "poviestkos", laikraščiai sudėti spintelėj. Sargo jokio, kas nori, ateina, pasižiuri ir tinkamą laišką, ar laikraštį pasiima. Ne vienas pasakojo, jog laiškai, labai dažnai prapuola. Pernai buvo kalbama apie krasos įsteigimą, bet nieko nebuvo. Dėlko — nežinau. O prašyti valdžią įsteigti krasą butinai reikia. Nors valsčiui reikės kiek mokėti, bet kas tai... Tada ką nori, tą gali išsiųsti ir viską gausi, niekas neprapuls.

"Liet. Žinios".

Korespondencijos.

CHICAGO, ILL.

Chicagoje leidžiantieji vakacijas įvairių augštesniųjų mokyklų R.-K. lietuviai studentai 20-tą rugpiučio (Augusto) dieną rengia ben dromis spėkomis didelį tautišką vakarą—pasilinksminimą šv. Jurgio svetainėje (32nd Pl. ir Auburn ave.) ant Bridgeporto. Į pagalbą turi sau užsikvietę kelius

Bus vaidinta morališkai pamokinanti ir gana juokinga iš sodiečių gyvenimo dviveiksmė komedija: "Byla dėl linų markos". Bus taipgi kalbos, monoliogai, eilės, dainavimai, skambinimas ant piano. Ant galo bus šokiai. Pertraukose ir šokių laike grieš puiki orkiestra.

— Žodžiu, programa bus plati, užimanti ir net pamokinanti. Panašios rųšies pasilinksminimo Chicagoje dar nebuvo. Tasai vakaras — tai chicagiškiams lietuviams naujiena. Meldžiama moširdžiai kuoskaitlingiausiai jame atsilankyti. Atsilankydami į tą vakara ne vien dorai pasilinksminsite, linksmai laiką praleisite, bet dar sušelpsite savo apsilankymu lietuvius mokslaeivius, medžiagiškai neturtingus, nes minėtasai vakaras rengiamas yra neturtingųjų mokslaeivių naudai.

— Pas kun. K. B. Serafiną, Visų Šventųjų parapijos vietinį kleboną 10806 Wabash ave., apsistojo Amerikon atvažiavusieji Lietuvos veikėjai: kun. Tumas — buvęsis "Vilties" redaktorius ir kun. Olšauskas — "Saulės" draugijos pirmininkas.

Vaidevutis.

Chicagoje lietuvių daugybė, ir jie visokiais budais darbuojasi tėvynės ir tikėjimo labui, bet nelaimingų atsitikimų ir gi užtenka.

Štai seredoje, 19 liepos, tapo užmuštas gatvėkario Gabrielius Čelna. Buvo taip: Velionis ir jo pusbrolis Petras Čelna taip-pat draugas Petras Pivoriunas važiavo namo. Visi jie gyveno 735—88th st., Privažiavus iki vietai, t. y. 88 st., tik norėjo pereit skersai gatvės į tą pusę, kur jie gyveno, bet štai netikėtai gatvėgaris, einantis iš kitos pusės, trenkė G. Čelną ir ant vietos užmušė.

Vėlionis prie draugijų nepriklausė. Bet buvo palaidotas pėtnyčioje, su bažnytinėmis apeigomis lietuviškose šv. Kazimiero kapinėse, lydimas savo giminaičių ir draugų, kurie paeina visi iš vienos parapijos Lietuvoje. Lydėjome velionį skaitliuje 28 žmonių. Ant kiekvieno veido matyt buvo žymė gailesčio ir nuliudimo.

Męs beveik visi važiuojame į šitą šalį, kad sutaupus keletą skatikų ir vėl pagrįžus į lietuvą laimingai gyventi. Taip ir velionis jau ketvirti metai Amerikoje ir rengės ateinantį rudenį grįžti į tėvynę, bet štai vietoje tėvynės, nukeliavo į amžiną tėvynę aplaistydamas savo krauju šitą svetimą žemelę.

Velionis paėjo iš Vilniaus gub., Švenčionių pavieto, Tverečiaus par., nodžiaus Vilekų, nevedęs, paliko Lietuvoje tėvą Vitalį ir seserį Juzefą, o Amerikoje pusbrolį Petrą Čelną ir pusseserę Heleną Čelniutę. Giminės ir pažįstami malonės atsidusti už mirusiojo vėlę. Tegul jam buna lengva svetima Amerikos žemelė!

Petras Pivoriunas.

PITTSFIELD, MASS

Liepos 19 dieną atsilankė pas mus kun. Jakaitis iš Clinton'o, dėlto turėjome progą priimti šš. Sakramentus. Neseniai čia užsidėjusi "Gyvojo Rožančiaus Draugija" daugiausiai rupinosi parsikvietimu kunigo šiuomi kartu. Dėkingumo ženklan, toji pati draugija įteikė ta.

"Gyvojo Rožančiaus Draugija" dar čia tik praeitą pavasarį susitvėrė. Daugiausia priguli merginos. Kun. Jakaičiui pagarsinus, kad galima busią po mišparų viešai kalbėti šv. Rožančius, ir vyrų ir moterų ketama prisidėti.

— Pažymėtina, kad čionai tarp lietuvių vis mažiau pasitaiko peštynių. Imama ir gražiaus rėdyties vilkėti ir gražiaus elgties. Taipos-gi "cicilikų" laikraščiai vis mažinas ir mažinas, o jų vietą užima rimti katalikiški laikraščiai. Labiausia čia prasiplėtojęs yra 'Draugas'.

Reporteris.

WORCESTER, MASS

Liepos 7 d. atvažiavo kun. Dr. Bartuška iš Fribourg'o. Jisai apsigyveno prie kun. Bukavecko.

— Liepos 24 d. kun. Bukaveckas suvedė į poras Motiejų Kazlaucką su Cviklių Karolina ir Kazį Liberį su Steponaičių Emilija.

— Miestas baugštinasis, kad gali pritrukti vandens, todėl ketama prisipirkti keletą balų. Šiomis dienomis užtikta tose balose negyvų arklių, neskaitant daugybės prigirdytų šunų ir kačių.

— Panedėlyj pas mus gražiai palijo. Tat šiek-tiek numalšino įsivyravusias Worcesterio dulkes ir šiukšles.

AMSTERDAM, N. Y.

23 d. liepos, 5 valandą po pietų Teodoras Paulys prigėrė Secou Doga Park, ežero netoli Amsterdamo. A. A. Teodoras paėjo iš Kauno rėdybos, Datnavos parapijos, Raménų kaimo. 24 d. liepos 8 valandą vakare buvo eksportas į bažnyčią, o ant rytdienos 25 d. liep. po pamaldų tapo palaidotas lietuvių kapinėse. Ant pamaldų buvo prisirinkę gana daug žmonių, idant nors paskutiniu kartu atidavus jam paskutinį patarnavimą. Pranešdami šiuomi apie tą liudną atsitikimą, raminame velionio tėvelius ir giminėles, kad prie jojo mirties pribuvo kunigas. Už a. a. Teodorą meldžiame Viešpatį, idant butų jam mielaširdingu.

Amsterdamiečiai.

PITTSFIELD, MASS.

11-tą dieną liepos Jonas Daudaravičia tapo elektrikos užmuštas General Electric dirbtuvėje. Jonas Daudaravičia paėjo iš Kauno gub., badai Šiaulių pavieto. Amerikoje išgyveno keturis metus. Brolį turėjo Elizabeth, N. J., ir moterį su vaikučiais Lietuvoje. Amžiaus buvo 51 metų. Tapo kompanijos lėšomis palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Pittsfieldo kapuose.

J. Savage.

NEW YORK, N. Y.

Iš 17 į 18 liepos naktį nupuolė nuo penkių lubų augšto Petras Strakšys ir tuojau mirtinai užsimušė.

Mat a. a. P. Strakšys dėlei didelės šilumos eidavo ant viršaus namų gulti, ir tą naktį parėjo namo 12 valandą jau truputį gėręs. Nors tada nebuvo labai šilta, bet ėjo gulti ant viršaus namų. Kiek pramigęs apie 4 valandas turbut miegodamas

Nabašnikas paėjo iš Kauno gubern., Telšių apskričio, Skuodo par., Palukonių kaimo. Dveji metai, kaip Amerikoje. Dirbo dokuose. Amžiaus turėjo apie 20—25. Palaidotas tapo 21 liepos ant šv. Trejybės kapų, su mišiomis ir bažnytinėmis apeigomis, kurias atlaikė kun. J. Šeštokas, šv. Panos Aušros Vartų bažnyčios klebonas.

A. a. P. Strakšys nepriguliėjo nei į jokią draugiją, o pinigų neturėjo, tai palaidojimo kaštus aprupino pusbroliai ir iš aukų surinko keleta dorelių.

Šitas atsitikimas turėtų but pasarga kitiems, kokia yra pavojingas gulėjimas ant augšto o taipgi ir gėrimas svaiginančių gėrimų.

Pijus O-kas.

PIYMOUTH, PA.

Praeitą nedėlią, liepos 3 d., atsiliko čionykštėje šv. Kazimiero bažnyčioje prancūzijos kun. Simano Strukaus. Tą dieną sumos nebuvo Kingstone, Pittstone, Wilkes-Barre ir Wanamie, tai-gi svietelio atsigrudo iš tų miestų. Visi žmonės netilpo bažnyčioje. Apsivietinio klebono atvyko dar kunigai: A. Kaupas, V. Kudirka, V. Vizgirda, J. Inčiura, Tinkamą pamokslą pasakė kun. Inčiura. Ceremonijum buvo klierikas B. Paukštis, o kun. Vizgirda diakonu ir kun. Kaupas subdiakonu.

Po mišių prasidėjo galvos spaudimai. Pirmiausiai palaiminta dvasiškija, paskui tėvai, broliai ir seserįs, giminės ir kiti žmonės. Bažnytinis choras puikiai pagiedojo mišias.

NORTH ADAMS, MASS.

Čia lietuvių diktokas burelis, bet nelabai kas rupinosi kad ir retkarčiais parašyti žinutes iš šito miesto į "Draugą". "Draugas" žinaitomas nuoširdžiai, bet ir šiukšlių netruksta. Kaikas tyčia traukia netikusius laikraščius ir knygpalaikes, kad ant savęs išjuokimą ir neapykantą užsitraukus.

Šiomis dienomis atvažiavo į No. Adams guodojamas musų kun. J. J. Jakaitis. Jis išklausė lietuvius išpažinties, kurią beveik visi atliko. Tas jaunas kunigėlis darbuojasi labai stropiai, nes nors buvo atvažiavęs iš kito miesto ir neatsilsėjęs, kuriuose paaiškino naudingumą skaitymo katalikiškų laikraščių ir gerų knygų ir kokią nelaimę ant savęs užsitraukia žmonės, skaitydami šiukšles. Žmonės labai džiaugesi, išgirdę įspudingus pamokinimus, nes čionykščiai lietuviai retai tegirdi lietuviškus pamokslus.

Oras čia tuo tarpu ne taip karštas, kaip kituose miestuose.

Pastaruoju laiku darbai No. Adams'e eina nepergerai, ypač audekliniai: vilnoniai ir cateniniai. Kiti gi eina pusėtinai.

Liepos 22 d. apie 4 valandą popiet į elektrikinį karą, einantį iš Adams į North Adams, įsėdo syras mahometonų tikėjimo vardu Fadlo Mallak, 20 metų amžiaus. Įlipęs į karą, jis atsisėdo užpakalyje motormano. Motormanas liepė jam eiti į užpakalinę sėdynę, bet syras pasipriešino, o kad motor-

...anas kažinką jam pasakė ...yras užpyko ir, išsitraukęs ...ešimties šuvių revolverį, ...ovė du sykiu į motormoną, George E. Hoyt'ą, užmušdamas jį ant vietos, ir tuojau, atsisukęs, davė šešis šuvius į žmones, sėdinčius karo. Viena mergina, Miss Martha Esle, iš Adams tapo užmušta ant vietos, o penkios kitos sužeistos, iš jų trįs mirtinai. Jąs nugabeno į No. Adams'o ligonbutį. Syras, atlikęs tokį narsų darbą, šoko iš karo ir mėgino pabėgti, bet jam bešokant vienas vyras ištraukė jam iš rankų revolverį, o paties nesulaikė. Syras pasileido bėgti į miškus, o apie 40 žmonių jį vyties, pasigriebę įvairius ginklus: akmenis, parasonus ir t.t. Syras grįžino, rodydamas ilgą peilį, bet nieko negelbėjo: gavęs ...ed 'akmenin į ...ns puolė ant žemės. Vyrai tuojaus jį paėmė. Atvažiavo policija su automobilium ir nugabeno jį į policijos stotį.

K. J. B.

ATHOL, MASS.

Mikas Muzelnikas suvadžiojęs p-lę Emiliją T. ir dą kelionei išvyliojęs kiek pinigo dingo kaip druska vandenyje. Merginos turėtų but atsargesnės su panašiais ponais, nes neatsargumas padaro amžinai nelaimingą.

Čia gyvuoja jau nuo 1908 m. lietuviška čeverykų ir drabužių krautuvė, kurios užveizdėtoju yra Povilas Mulevčis. Užlaiko ją šešios ypatos. Joje randasi taipgi ir religiškų daiktų. Čia taippat galima gauti pagelbą siuntime pinigų ir kituose reikaluose, nes kitokio tikro agento nėra.

Butų geistina, kad ir kituose miesteliuose, susitarę lietuviai atidarytų panašias krautuves, nes ką vienas negali, tai penkiems—šešiems yra lengva padaryt.

Teipgi randasi ir groserne ir mėsinyčia Juozo Taunio ir Ko.; anglai bučeriai labai neužkenčia ir varo kompeticiją, kad subankrutytų. Pirmiaus laikė Kaz. Vaitiekus, tai tą nupirko anglai bučeriai. Buvo paprasta kiauliena nuo 13c., dabar jau reikia mokėti 18c., bet kada užsidėjo Taunis tai jie vėl nupigino ant 11c., kad tik negalėtų lietuvis bučeris gyvent. Anglai taip sakyt tveria trustą. Vertėtų lietuviams paremt savuosius nes kada lietuvio nėra, tai anglai lupa kiek nori.

Kitokios lietuviškos pramonės nėra. Parapijos reikalai eina vėžio žingsniais.

Darbai šiuo tarpu silpnai eina, nes daugumas turi vakacijas.

Ex-Vabaliukas.

BROOKLYN, N. Y.

26 d. liep. atsiliko katalikiškos prakalbos. Laike jąs kunigas, atvažiavęs iš tolimo krašto, iš South Floridos. Jo vardas Stanislovas Frog. Į prakalbas užkvietė lietuvius ir lenkus. Kalbėjo lenkiškai, prašydamas pašelpos savo bažnyčiai. Sumesta $6.10. Klausytojų buvo apie 200.

Pran. Pavilonis.

Apylinkėse Brooklyno nepilnai į 10 metų lietuviai padarė pirminžangos didelį šuolį.

Iš vienos parapijos Karalienės Aniuolų išdygo trįs kitos. Najorkiečiai atsiskyrė 1906 metais ir dabar jau Dievą garbina savoje murinėje bažnytėlėje. Maspeth'iečiai atsiskyrė 1908 metais ir sykiu bažnyčios statymu pradėjo rupinties. Brooklyne nauja parapija susitvėrė 1909 metais prie airių bažnyčios. Dabar jau bažnyčiai lotų ieškoma pirkt. Kaip girdisi, dar ir kiti pakraščiai rupinasi tuo pačiu.

Dar vienas svarbus dalykas, apie kurį neteko man niekur patirti. Tuo dalyku yra nuosavios kapinės. Kaikurios lietuvių parapijos Amerikoje turi savo kapines. O mum, čia brooklinieciam butų labai paranku visoms sykiu įgyti savas kapines. Be abėjo ir najorkiečiai taipgi prisidėtų, nes dabar daugumas jų laidojasi Brooklyne. Taigi butų gerai suvienytomis spėkomis nupirkt kur gabalą žemės ir už vest kapines. Tuomet dar daugiau mus surištų vienybė. Iki šiam laikui esame laidoję savus gentis po visokias kapines, taip kad negalima net kitam nei sužinot, kur kas palaidotas. Tą sumanymą butų galima įvykinti lengvai, kad tik musų guodotini klebonai pradėtų tarp savęs svarstyti, o ne truktų ir gerų žmonių pritarimo.

Jonas Raudonaitis.

THOMAS, W. VA.

Anglių kasyklose mažai tedirba, bet iš kitur atvažiavusiam vis dėlto darbas galima gauti, nors uždarbio ir nebutų: mat bosams vis tiek, ar kas uždirba, by tik dirba...

Jau bus savaitė, kaip pasidarė vėsu. Reikia net langus uždarinėti ir pečius kurti, o naktimis tai jau visai šalta.

Lietuviai ir kitokie žmogeliai, kurie mėgsta išsigerti, labai nuliudę, nes saliunai uždaryti. Tokia buvo žmonių valia. Nubalsavo, kad nebutų daugiau pardavinėjami svaiginamieji gėrimai. Dabar musų valstijoje tik septyniuose pavietuose tegalima laikyti smukles, o 41 pavietas — tai "sausi". Tarp "sausųjų" pavietų randasi ir musiškis.

P. N.

Lietuviai svetur.

LONDONO LIETUVIAI.

"Rygos Garsas" rašo, jog lietuviai pradėjo apsigyventi Londone nuo Sevastopolio karės (1854—55 m.) Paimtus nelaisvėn maskolių kareivius gabeno į Londoną. Karei pasibaigus, kas norėjo, galėjo grįžti namole. Tarp pasilikusių Londone lietuvių kareivių buvo koks tai Mozuraitis, iš Griškabudžio parapijos, ir Mažeika. Tečiau lietuviai ilgai Londone nepabudavo, užsidirbę kiek važiuodavo į Ameriką. Pradėjus žydams plaukti į Anglijos sostinę, lietuviai gaudavo pas juos darbą.

Šįmet Londone surašyta viso 1530 žmonių: 473 vyrai, 330 moterių ir 72 vaikai, šeimynų 280.

Iš Visur.

KANADA.

Kanados general-gubernatorius Grey paleido parliamentą. Nauji rinkimai paskirti 21 rugsėjo. Nuo tų rinkimų priklauso, ar premieras Sir Wilfred Laurier pasiliks prie valdžios toliau ar ne. Dabar parliamento yra liberalų viršus, bet opozicija vilkino pripažinimą savytarpės sutarties su Suv. Valstijomis, taip kad prisiėjo parliamentą paleisti ir apšaukti naujus rinkinus. Jei liberalai laimės, tai sutartis bus patvirtinta tuojau, jei ne — tai gal artesni pirklybos santykiai su Suv. Valstijomis niekados neįvyks.

Naujienos iš Amerikos.

Apvogė bėdnus darbininkus.

Janesville, Wis. Keturi vyrai, apsidengę kaukėmis veidus, sulaikė trukį, vežantį geležinkelio darbininkus po išmokėjimui jiems algų, sustatė visus juos į eilę ir liepę pakelti rankas į viršų, apvogė juos iš visos savaitės uždarbio. Vagis pelnijo keturis šimtus dolerių, pabėgo į artimiausiąją girią ir ten pasislėpė. Geležinkelio kompanija paskyrė žymią dovaną už jų suėmimą.

Perkuno užmačia.

St. Joseph, Mo. Smarkiai audrai siaučiant, perkunas trenkė į tulą Turneck'ienę, nurovė jai plaukų dalį, išdegino didelį vingiuotą ruožą ant nugaros ir atsidurė žemėje. Moteriškė apkurto ir sunkiai serga nuo persigandimo, bet gyvens ir visą gyvenimą nešios ženklą šio baisaus atsitikimo.

Dr. Wiley bėdos.

Suv. Valstijose žemės dirbimo ministerijoje yra chemijos biuras. To biuro viršininku nuo daugelio metų buvo d-ras Harvey W. Wiley, Columbios universiteto profesorius. D-ras Wiley yra labai gabus ir teisingas vyras, rupinantysis visuomenės gerove. Jis pagarsėjo savo kova prieš nešvarius valgius ir nuodingus vaistus. Degtinės ir kitokių svaiginančių gėrimų dirbėjai, įvairių uždarytose dėžutėse valgių pardavinėtojai, patentuotų vaistų gamintojai buvo žadėję, kaip sako, milijoną dolerių, kad tik atsikračius tokio įkiraus chemijos biuro viršininko. Na, ir Wiley įpuolė į bėdą.

Vienu didžiausiu įvairių vaistų žinovų Amerikoje yra d-ras H. H. Rusby. Jį tai chemijos biuras buvo pasamdęs, kaipo ekspertą, ir mokėdavo už eksperimentus po 20 dol. dienai, o už liudijimą prieš įvairias komisijas po 50 dol. dienai. Neseniai tapo išleistas įstatymas, kad nėjoks ekspertas, valdžios pasamdytas, negali gauti algos daugiau, kaip 3,500 dol. metams (paskui pakelta iki 4,000 dol.), vadinasi negali gauti daugiau, kaip 9 dol. (paskiau 11 dol.) dienai. D-ras Rusby, žinoma, ant tiek algos pristoti negalėjo, bet d-ras Wiley jokiu budu nenorėjo paleisti iš valstijos tarnybos tokio brangaus vyro. Tai-gi susitaręs su vaistų skyriaus viršininku L. F. Kelber'iu, suderėjo Rusby už 1600 metams, paskirdamas jam tiek dieną darbo, kad išeitų po $20 dienai. Bet nespėjo d-ras Rusby išsiimti 100 dol. algos, kaip suokalbis tapo atidengtas. Paskirta komisija pataré prezidentui liepti d-rui Wiley atsistatydinti ir suvaržyti Kebler'io valią. Reikalas nuėjo pas justicijos ministerį Wickersham'ą, kursai pataré prezidentui Taft'ui atstatyti Wiley. Tuo tarpu visoje spaudoje kilo trukšmas, pasipylė protestai iš visų pusių prieš Wiley atstatymą taip, kad Taft atsirado labai nemaloniame padėjime: atstatysi Wiley, tai turėsi visuomenę prieš save; neatstatysi, tai prasikalsi prieš Wickersham'ą, kurs juk yra laikomas artimiausiu prezidento patarėju justicijos dalykuose; paliksi Wiley ant vietos, bet pabarsi jį už įstatymų nepildymą — vėl negerai, nes Wiley savo pasielgimu niekam skriaudos nepadarė, tik norėjo d-rą Rusby palikti visuomenės tarnyboje, da-gi už pusę tos algos, kokia jam buvo pripažinta įstatymais. O čia ir pats Wiley sako, kad neisiąs iš savo vietos be nuodugnaus savo prasikaltimo ištyrimo. Gerai dar, kad kongresas apsiėmė pradėti tardymus tuojau.

Gi prezidentas Taft vilkina, vilkina ir jokio nusprendimo neišduoda. Šitų žodžių rašymo dienoje nusprendimas dar nebuvo išėjęs.

"Sausa" valstija.

Laporte, Ind. Nuo laiko įvedimo teisės, pavelijančios uždarinėti šinkius paprastu balsų daugumų, 71 iš 92 pavietų Indiana valstijos yra visai "sausi". Saliunai užsiliko dar pavietuose, su didesniais miestais, kaipo South Bend, Indianapolis ir kiti. Bet ir ten smarkiai agituojama, kad panaikinus karčemas ir bravorus.

Pasmerkia "Scoutus".

La Crosse, Wis. Prezidentas valstijos Darbo Federacijos, Frank J. Weber iš Milwaukee, Wis., savo metiniame raporte pasmerkia vaikų organizacijas, taip vadinamas "boy scout", tvirtindamas, jog kapitalistai po patrijotizmo skraiste organizuoja jaunuomonę ir kareiviškai ją mokina, kad turėti savo reikalų apgynėjus, — jog straikoms kilus, tie vaikai stos prieš darbininkus ir šaudys į juos. Visa darbininkų organizacija yra prieš "boy scout".

Reikalauja ilgesnio termino prezidentui.

Albany, N. Y. New Yorko valstijos legislaturoje pervaryta bilius, reikalaujantis vietoje keturių metų šešmetinio termino Suvienytųjų Valstijų prezidentui. Legislaturos nariai teisingai tvirtina, jog tankiai prezidento rinkimai iššaukia sumišimus visoje šalyje ir tankiai labai užkenkia jos vaisbai, daug išsikaštuoją politikos partijos, nuo ko, girdi, kenčia visuomenė. Visas tas priežastis gerai apsvarsčiusi, New York'o valstijos legislatura reikalauja, kad rinktų prezidentą šešiems metams, bet užtai tik vienam terminui.

Suv. Valstijų Vaisba.

Praeitais metais išvežta iš Suv. Valst. įvairių prekių daugiau, kaip už 2,000,000,000 dolerių, tai 263,000,000 daugiau, kaip 1907 m. Atvežta gi į Suv. Valst. už apie 1½ miliardo dol., t. y. išvežta už 520,000,000 dol. daugiau, nekaip atvežta.

Rado moteriškės lavoną avinyčioje.

Charlotte, Mich. Farmerys William E. Lonsberry iš Windsor prisipažino, jog 1905 metais jis buvęs priežasčia savo pačios mirties. Prisipažino tik tuomet, kad rado žmonos lavoną, užkastą avinyčioje. Lonsberry pasakoja, jog susibaręs su pačia už savo motiną, kirto jai kelis sykius kumščia per galvą, nuo ko moteriškė krito ant akmeninės aslos ir taip smarkiai sudavė galva į ją, jog užsimušė. Farmerys bijodamas teismo, su motinos pagelba užkasė lavoną ten, kur jis dabar rasta.

Visą kaltę vyras-užmušėjas verčia ant savo motinos, kuri nesugyveno su jo žmona ir buvo vienatinė priežastis tos šeimyniškos dramos.

Teisėjas aprubežiuoja uošvių viešėjimo laiką.

New York, N. Y. Uošvių neprieteliumi yra sudžia McGuire, neseniai nusprendęs, jos negalį ilgiau, kaip dešimts dienų ant sykio viešėti pas savo ženotą sunų ar žentą. Po dešimties dienų, jeigu marti ar žentas nenori, kad uošvė ilgiau viešėtų pas juos, jijė privalo kraustyties namo. Tokį nusprendimą teisėjas išdavė, užbaigęs bylą tulos McCoyle, kuri skundėsi, jog ilgai viešėdama jos uošvė sukėlė barnius ir nesutikimą tarp jos ir jos vyro, nors pirma laimingai sutiko.

Paminėjimas mušio ties Bull Run.

Liepos 21 d. sukako lygiai 50 metų, kaip šiaurės ir pietų valstijų kareiviai susitiko pirmojon didesnėn kovon ties Bull Run, Virginijoje, nepertoli nuo Washington'o. Iš abiejų pusių tą dieną stojo po 18 tukst. kareivių. Šiaurės kariumenė (ją vedė gen. McDowell) tapo sumušta ir sugrįžo į Washington'ą didžiausioje netvarkoje. Konfederatai, jeigu butų norėję, butų lengvai paėmę Washingtoną. Be ko, Europos viešpatijos labai stebėjosi, dėlko taip nebuvo padaryta. Bet kova buvo svarbi tuo, kad konfederatams suteikė įsitikinimą, jog jie visados pergalės "šiaurės šeškus", o unijonistams davė atkaklybę, kad štai nepasiduosime, musų bus viršus!...

Po penkiasdešimts metų toje pačioje vietoje susirinko tukstančiai buvusiųjų neprietelių: "mėlimeji" ir "pilkieji" ir apie šimtas tokių, kurie dalyvavo minėtinoje kovoje. Dabar jie susirinko, kaipo draugai, kaipo vienos tėvynės vaikai. Atvyko ir prezidentas Taft su automobilium, nors prisiėjo važiuoti per lietų, purvyną ir maurynes. Prezidentas savo trumpoje kalboje apskelbė, jog į dešimtį dienų bus padaryta sutartis su Anglija ir Prancuzija. Ta sutartis bus tokia, kad Suv. Valstijos nekels karės prieš tas dvi viešpatiji nei tos dvi viešpatijos nekels karės prieš Suv. Valstijas, bet visus nesutikimus atiduos nusprendimui trečiųjų teismo. Taft išsireiškė, jog panašios sutartis bus netrukus padarytos dar su trimis kitomis viešpatijomis. Spėjama, kad tos viešpatijos yra: Vokietija, Holandija ir Švedija.

Tas apskelbimas labai tiko paminėjimui sukaktuvių kovos, kurią buvo sudarę broliai su brolinis, kaimynai su kaimynais.

Nieko neatsakė.

— Vaitiekau, noriu į grinčią.

O už valandėlės vėl:

— Vaitiekau, nes eisiu pati...

Pagalios pradėjo eiti. Jai atrodė, kad į dvarą labai arti. Pagalios ji žinojo kelią, nes kas šventadienis vaikščiojo juomi su matuše į bažnyčią. Bet dabar turėjo eiti pati. Girioj sniego buvo daug, bet už tai naktis buvo šviesi. Šviesa mušanti nuo sniego vienijosi su šviesa iš debesių, ir kelias buvo matyt, kaip dieną. Kokia tai didelė ramybė viešpatavo miške, kuri priduodavo vaikui drąsos.

Vėjas neputė. Snieguotos medžių šakos visiškai nesijudino. Viskas miegojo žiemos miegu. Galėjo atrodyt, kad sniegas ant žemės ir visa tylinti giria, ir balti debesiai ant dangaus, kad tas viskas tveria vieną baltą vienatą — apmirusią. Vienu gyvu daiktu, judančiu kaip mažas, juodas taškutis tarp tų tylinčių milžinų, buvo Marytė. Geras, malonus miškas! Tie lašai varvanti nuo medžių, tai gal ašaros, apverkiančios našlaitės likimą. Medžiai toki dideli, o taip gailisi mažiuliukės. Štai ji viena, mažiukė, tokia silpna, tarp sniego, nakties ir medžių, brenda sau per sniegą, tartum nieko niekur ir nebutų! Šviesi naktis rodosi rūpinasi jąja. Yra kas tokio malonaus tame, kad kuomet kas toks silpnas, mažas paveda save globon tokiai milžiniškai spėkai. Tokiu budu gali viskas gyvuoti atsidavus ant Dievo valios. Mergaitė ėjo jau gana ilgai ir nuvargo pagalios. Kenkė jai perdideli ir persunkęs čebatai, kurie dažnai krito nuo kojų. Sunku buvo ištraukt tokius didelius čebatus iš sniego. Prie to ir rankų negalėjo liuosai judinti, nes vienoj, stipriai užgniaužus laikė Kulikienės dešimtuką. Bijojosi pamest. Tarpais pradėdavo garsiai verkt ir staiga nustodavo, kad įsitikinus, ar kas negirdi jos verkimo. Veltui, tik vienas miškas girdėjo. Apart to da gal ir kas kitas girdėjo. Mergaitė kas kartą pamažiau eina. Argi galėjo paklysti? Kur tau! kelias aiškus, baltas, ir toli matosi tarpu sienos juoduojančių medžių. Mergaitę pradėjo apimti nenuvaromas miegas.

Pasitraukė iš kelio ir atsisėdo po medžiu. Blakstienos krito ant akių. Vienu laiku manė, kad per sniego baltumą matušė ateina pas ją nuo kapinyno. Bet nieks neatėjo. Mergaitė vienok buvo įsitikinus, kad kas turi ateiti pas ją. Kas? — Aniuolas. Juk senoji Kulikienė sakė, kad ją sergsti aniuolas. — Marytė pažinojo jį. Matušės gėrėjoj buvo vienas ant paveikslo su lelija rankose ir su sparnais. Butinai ateis. Miškas pradeda garsiau šlamėti. Tai gal jo sparnai nukrečia daugiau lašų. — Tyku! ištikrųjų kažin kas ateina; sniegas, norints minkštas, bet aiškiai girdisi, kaip girgžda, žingsniai artinasi ir artinasi tykus, greiti. Mergaitė su užsitikėjimu pakelia akis.

Kas tai?

Pilka, kokia tai trikampė galva, su kyšančiomis ausimis su atyda žiuri į ją... baisi, biauri...

Vargonininkai, dalyvavusiejie Vargonininkų suvažiavime Baltimorėj.

DRAUGAS
(THE FRIEND)

Katalikiškas Laikraštis
Laisvęstas Amerikos Lietuvių
Katalikų Reikalams.

— Organas S. L. R. K. A. —

Eeina iš Wilkes-Barre, Pa., kas ketvirtadienis.

A. L. R. K. Sąjunga — Leidėjai.

Kun. A. Kaupas — Redaktorius
U. Augulutė — Užveizdėtoja.

Visas korespondencijas ir kitokius raštus reikia siųsti pas
Rev. A. Kaupas,
64 Church St.,
Pittston, Pa.

Visus pinigus, ar tai prenumeratos, ar tai už "džabsus" ar už apgarsinimus ir t.t. reikia siųsti tokiu antrašu:
"DRAUGAS"
314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Ar bus tai spaudinimas konstitucijos, ar plakatų, ar tikietų ar kitokie į tat panašus reikalai, reikia visados kreipties tuo pačiu antrašu:
"DRAUGAS"
314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Redakcija pasilieka sau teisę taisyti, trumpinti arba atmesti visus prisiųndiamus raštus.

Laikas ir vieta raštų talpinimo priderа nuo redakcijos.

Atmestieji rankraščiai nėra grąžinami redakcijos lėšomis.

Rašyti reikia tik ant vieno puslapio, palikant plačius tarpus tarp eilučių. Popieros nėra ko gailėties, nes korespondentams ir bendradarbiams rašant ant abiejų pusių, da-gi smulkiomis raidėmis, redakcijai labai dažnai prisieina perrašinėti atsiųstus raštus.

Norint, kad raštas tilptų artimiausiame numeryje, rankraštis reikia pristatyti spaustuvėn ne vėliau, kaip 9 valandą ilryto antradienyje (utarninke).

REDAKCIJOS PASTABOS.

Žinomas Amerikos raštininkas Maurice Francis Egan, kursai yra Suvienytųjų Valstijų pasiuntiniu Kopenhagoje, rašo viename pas kutiniųjų savaitraščio "Ave Maria" num. apie Danijos poetą-filosofą Jens'ą Johannes'ą Jorgensen'ą. Tas poetas-filosofas yra mums žingeidingas tuo, kad pridera tai šviesuolių ryšiai, kuri bedėkodama šviesos ir tiesos visokiose teorijose ir filosofijos sistemose rado galop romybę ir atsilsį katalikų bažnyčioje.

Jorgensen yra gimęs Svendborg'o miestelyje ant Fyen'o salos 6 lapkričio 1866 m. Jo tėvas buvo laivo savininkas ir kapitonas ir beveik amžinai plaukinėjo į kolimas Guineas, Braziliją, Peru ir kitus kraštus; namie retai tepasirodydavo. Taigi tėvas neturėjo jokios įtekmės į mažo Jonuko auklėjimą. Šešiolika metų turėdamas, Jorgensen atvyko į Kopenhagą mokyties. Čia tuojau papuolė įtekmėn Jakobsen'o, kursai eilėmis apdainavo ateizmo triumfą, Byron'o ir Turgienev'o. Didžiausią įspudį padarė Goethe's "Faustas" ir Shelley'ės "Prometėjus". Tikėjimo kibirkštis pradėjo umai gesti jauno poeto sieloje. Darwin ir Heine galop išmetė iš jo širdies visokius tikybinius jausmus. Vasarą 1884 m. jis pabaigė mokslą ir pradėjo studijuoti filologiją, vėliau sociologiją. Pirmutinė jo knygutė "Eilės" pasirodė [illegible]

jau atkreipė į save atidą Georg'o Brandes'o, kursai ir išgyrė tą veikalą laikraštyje "Pilotiken". Garsaus kritiko išgyrimas lyginosi pastatymui jauno poeto ant augščiausiojo garbės laipsnio. Įveltas netrukus į politiką, Jorgensen atsirado kraštutiniausiojo radikalizmo sukuryje.

Paskui prasidėjo kelionės po Vokietiją ir Italiją. Tose kelionėse Jorgensen užkliuvo į Assizi'es vienuolyną, kur kitados gyveno didis Pranciškus. Bevažinėdamas iš vietos į vietą, jisai susitiko su įvairių nuomonių žmonėmis, pamatė įdėjų veikimo vaisius... Tuomet atėjo jam klausimas: ar **mano** nuomonės yra **teisingos?** Ką aš padariau? Ką mano tautiečiai nuveikė?... **Kas** tiesa? **Kur** tiesa?...

Prasidėjo audra sieloje, kuri vėliau — vasario, 16 d. 1896 m. — nuvedė Jorgensen'ą pas jezuitą Brinkmann'ą, Kopenhagoje. Bet tuo tarpu poetas priėjo prie įsitikinimo, jog ne žmogus valdo tiesą, bet tiesa valdo žmogų, t. y. jog žmogus privalo ne lenkti tiesą ant savo kurpaliaus, bet pats nusižeminti prieš tiesą.

Bet kur tiesa?

Jorgensen ieškojo jos dailėje, bet dailė jo nenuramino. Ieškojo jos meilėje, bet patyrė, jog pas žmones daugiau pavydo ir neištikimumo, nekaip meilės. Ieškojo jos garbėje, bet pamatė, kad garbė yra niekis. Ieškojo jos kvietizme, Buddos moksle (nirvanoje), bet vieton romybės ir tiesos rado ten vien tuštumą.

Galop pasakė sau šitaip: "Tiesa turi vesti žmogų prie laimės, o netiesa prie nelaimės ir prapulties. Tai biologijos principas. Pasaulio pažinojimas verčia žmogų gerai elgties, netikros ir neteisingos idėjos verčia neteisingai elgties."

Tuomet Jorgensen pamatė, jog jo gyvenimas ligšiol buvo kreivas ir pilnas, klaidų. Pasiliko tik padaryti žingsnį prie krikščionybės, dar arčiau buvo prieiti prie apčiuopiamiausios krikščionybės formos — prie katalikų bažnyčios — ir matome Jorgensen'ą kataliku.

Romybė ir skaistumas sugrįžo pas poetą. Nuo to laiko jis gyvena Ordrup'e netoli nuo jeizuitų kolegijos. Beveik kasdien matysi jį bedirbantį Kopenhagos karališkame knygyne, o jei atvyksi į Ordrup'ą, tai tikrai kasdien matysi, jį einanti su savo vaikais į koplyčią — mišių išklausyti. Visi danai su pasigėrėjimu skaito jo savaitinius feljetonus. Pats Brandes, nors dabar nesutinka su Jorgensen'o nuomonėmis, tečiau pripažįsta jam genijališkumą ir atiduoda pridera garbę jo poezijai. Be ko, kai kurios poėmos yra laikomos danų klasiškomis. Visame krašte tėmytina kuodidžiausia paguodonė atsivertusiojo poeto.

Tai-gi katalikų bažnyčia nėra tokių tamsybės ir prietarų lizdu, jei tokie šviesus protai, tokios jautrios širdis ir tokia tiesos meilė, kokią matome pas danų poetą, glaudžiasi po jos motiniškais sparnais.

Sursum corda! katalikai!

Lietuvių kalbos ir rašybos klausimas vėl — jei kalbėsime parliamentariškai — dienos tvarkoje. Klausimas [illegible]

ševskio enciklopediją, kurios kai-kurie bendradarbiai pareikalavo, kad jų straipsniai butų patalpinti taip, kaip bus parašyti, vadinasi, su visomis kalbos ir rašybos klaidomis. Suprantamas daiktas, prieš tokius reikalavimus negalima buvo nusilenkti.

Tai-gi ir kilo klausimas, kokią čia įvedus vienodą rašybą enciklopedijon. Klausimas svarbus tuo, kad jo pasekmingas išrišimas gali atsiliepti geistinomis pasekmėmis į įvedimą vienodos rašybos vison musų raštijon. Tuo tarpu "Lietuvoje" tilpo p. Kleofo Jurgelionio projektas subendrintosios rašybos. Nors "Draugo" rašyba pilna nenuoseklumų, tečiau iki kokiam laikui tie nenuoseklumai pasiliks "Drauge".

"Tėvynė" rašo:

"Prancuzai - katalikai Kanadoje sukėlė tiesiog laikraštinę kovą už parapijų turtus; nenori mat pripažinti vyskupus savo turtų globėjais ir prižiurėtojais".

Girdėta, bet negerai, suprasta klaidingai, o iš to viso tik skriauda katalikų hierarchijai ir pačiai bažnyčiai. 'Tėvynės' redaktorius, kaipo ex-klėrikas, privalėtų turėti daugiau pažinojimo katalikų bažnyčios įstatymų ir daugiau paguodojimo įstaigos, kurios labdaringoji įtekmė tęsiasi jau beveik du tukstančių metų.

Ta pati "Tėvynė" išspauzdino iš "Rygos Naujienų" žinią apie popiežiaus įėmimus ir išlaidas. Žinia neva semta iš laikraščio: "La pansee". Tegul ir taip buna. Bet iš kur "La Pensee" ir kitokie laikraščiai gali žinoti apie šv. Tėvo finansus? Juk popiežiaus iždininkas nerodė pp. Jakavičiui ir Rakauskui (neminime kitų 'kasos globėjų' vardų) sąskaitos knygų!

S. L. A. organui reikėtų buti rimtesniu ir panašių "žinių" visai nedėti į savo skiltis. "Žinios" gadina tik orą.

IŠEIVIAMS.

Palikkime šalį klausimą, ar tikri reikalai, tikras skurdas, tikras augštumas ir nelaisvė varo lietuvius iš jų gražios Tėvynės. Žinokime tik, kad visas Lietuvių metinis priauglis išplaukia į svetimus kraštus. Prasidėjusi vos tik prieš 30 metų, iki šiai dienai išeivybė jau nusekino gerą penktą dalį visų lietuvių, o gerus tris ketvirčius visos jų jaunuomenės. Keli šimtai tūkstančių jaunosios lietuvių kartos, tai tokia pajiega, kurios nesuvartojus, butų nedovanotinas apsileidimas. Išeiviai šiokiuo ir tokiuo būdu privalo Tėvynei atsiteisti už padarytas jai skriaudas — už palikimą jos be darbininkų, be uždarbiautojų, be šviesuomenės, be jaunų karštų užstojėjų.

Atsilyginimo gali buti daug budų. Parodykime čia bent du: 1, neabejotiną sugrįžimą ir 2, nuolatinį šelpimą.

Kai Tėvynėje likusieji kalba apie išeivius, tai sako: musiškiai svetur — darbuojasi; nėkuomet nesako — apsigyveno. Suprask: musiškiai Amerikoje ar kame kitur tik svečiai; ilgiau ar [illegible]

laimėję, ko troško — pinigų, visi ik vienam sugrįš atgal Tėvynėn. Tada męs jų pasiilgę, pasidžiaugsime, tada ir savo velkamą naštą pasilengvįsime, jais pasivaduodami.

Ir patįs išeiviai, rodos, nekitaip mano. Bent aš necsu matęs ir girdėjęs nei vieno išeivio, kurs stačiai butų pamojęs ranka ir taręs: žinokitės su savo Tėvyne: man ten Tėvynė, kame daugiau pinigų! Visi sako: svetur pelnyties, namie gyventi ir mirti. Vadinasi, kiekvienas tvirtai yra pasiryžęs grįžti namo.

Neabejokime, kad tai, ką žada, ir išpildys. Ne kiekvienas tečiau sugrįžimas yra Tėvynei atlyginimas. Žiurėkime, kuomet ir kaip grįžta kiti musų išeiviai, kurių tečiau, kažin kodėl, neskaitome ir nevadiname išeiviais — musų vadinamieji inteligentai.

Daugumas musų brolių, kuriems pasisekė ingyti mokslo, priversti ir gera valia jieško sau duonos ne Tėvynėje, bet gilumoje Rusijos. Pasakiau — jieško sau duonos. Tai nevisai teisinga: kasdieninės duonos Lietuvoje yra sočiai. Musų švie suolis paprastai jieško pyragų ir garbės laipsnių. (Žinoma, jei činauninkaujant galima tikros garbės ingyti). Pradėdami gyvenimą savymyliais, jie bet gi patįs neapsikenčia, patįs kitų nepadorėjasi. Tad save ir kitus stengiasi nuraminti prižadais. Kas, girdi, Tėvynei iš mano mokslo, jei ji neduos man didelių turtų ir žymesnės vietos? Kas kita, kai turėsim tiek ar tiek tūkstančių ir raudoną pamušalą! Tada Tėvynės reikalus ne skatikais suglobsiu, o savo žodžiu galingai užstosiu. Tad palaukkite, palaukkite! nerūstaukite, į turėkite kantrybės... Ir Tėvynė laukia: ką gi daugiau darys? O kandidatas į gerą Tėvynės sunų vis krauna turtą ir lipa augštyn biurokratų kopečiomis. Krauna, lipa, lipa, krauna, kol jo neatstato, padarę šiokiuo ar tokiuo valstybės patarėju. Ir kandidatas į Tėvynės sūnus galų gale grįžta namo — darbuotis jau savo brolių naudai. Tėvynėje nerimas ir sensacija. Toks ir toks grįžta! Koks jis geras, koks idėjiškas. Tėvynės neužmiršo... Gerai — esąs generolas... Kiek mums garbės: lietuvis — generolas!! Eikime, pasikloniokime"... Eina, bėga ir mato tą "jauną", nes tik ketinantį pradėti gyvenimą Tėvynės darbininką sukumpusį, sukrypusį, žlibakį, apykurtį, su gemorojidais ir — su perkarusia kolyta pinigų, kuriuos užgulusi laiko nemaža, dažnai svetima šeimyna...

Ir norėtų dabar tasai ypatingas Tėvynės mylėtojas darbuoties jau iki amžiaus galo; bet kas naudos, kad to galo beliko mažas galelis? Patrijotiškieji jausmai atkiuto ir kuonesprogina krutinės. Šoktų, bėgtų — tik kulnai nebesikilnoja; šauktų didžiu balsu — tik plaučių nebėra. Dvasia nudėvėta, nuomonės atsilikusios, kūno pajiegos sudulėjusios. Tautietis beparvežė Tėvynėn savo relikviją. Piltų bent pinigus tautos įstaigoms, bet jie pravartu pūslei ir gemorojidams gydyti...

Ar šitoksai sugrįžimas gali skaityties bent kokiuo atsilyginimu Tėvynei. Ar visi žadiniai nebuvo lygiai tos pat verčios, kaip kelyje radiniai, amet priėjodžio?

Plačiau aprašiau šios rųšies musų sugrįžėlius iš Rusijos, norėdamas pirštu parodyti musų tikriesiems išeiviams; nujau, Broliai, bene tokiais pat ir jus sugrįšite! Nujau, ir jus beneparvešite tik savo relikvijas ir mums benereiks tik sveikinti jus, kaipo nedulėjusių garbingų pelenų urnas? Nujau, bene šitaip jumis džiaugsimės?

"Šitai garbingas lietuvis! Jis visą savo sveikatą svetimiesiems paklojo; užtat, žiurėk, kaip Tėvynė karštai jo mylima — jis mirtų namo sugrįžo. Eikime, pasikloniokime"!!

Taip tatai Tėvynė tunka savo išeivių žadiniais, kaip vilkas pasakomis!

Ne! Taip toliau buti nebeprivalo. Ačiu už visas geras širdis, gerus norus! Lai jais vokiečiukai pragarą išsigrindžia. Ypač ačiu už gausių— gausiausius prižadus, iš kurių tiek naudos, kiek durniui iš raudonos kepuraitės. Visus žadinius reiktų pasilaikyti vaikams ir tai labai mažiems. O augusiems brendusiems Tėvynės vaikams, kenčiantiems įvairių-įvairiausius priešingumus, tekliutų bent koks, bent menkiausis, ale tikras, reališkas davinys. Grįžkite namo, kol dar lieka jums nors kelioliika metų sveikatos diktam darbui. Šita dalis sveikatos atstos anuos šimtus dolerių, kuriuos dar uždirbtumėte, bet jau paskutiniais savo viekais. Grįžkite dar gyvais žmonėmis, o ne vien pelenų urnomis dar — vien maišeliais pinigų. Tai bus bent koks, bent dalinis atlyginimas Tėvynei.

Bet kol tai įvyks, ypač, kai spėjame, jog tai gali netaip greit įvykti, kasmetai atlyginkime Tėvynei savo ne buvimą šelpimu tautos įstaigų, ypač mokslo ir mokymo.

Už musų išeivių apsileidimą tame dalyke mažiau tegalime jiems prikalbėti kartybių. Išeiviai visus gerus Tėvynės sumanymus palaiko. Jeigu ką ir pasakysime toliaus apie tuos dalykus, tai nebent gailistaudami, kad ne visi tą savo pareigą jaučia ir supranta; kad vos tik menkoji dalelė teskaito savo pareiga atliekamus skatikus nevisus praleisti sau pamaloninti, bet dalį Tėvynei nusiųsti. Tame dalyke palyginimo iš Lietuvių gyvenimo duoti negalime, kaip viršiau tai esame padarę. Užtat pamėginkime musų išeivių duosnumą sulyginti su kitų kraštų išeivių duosnumu jų tautų reikalams.

Pasibaigus nepavykusiai Rusijos revoliucijai, kuriai musų išeiviai buvo išpylę ne maža turto, ir Amerikos laikraštijoje kilo reakcija, kaip ir Rusijoje. Amerikos laikraščiai, pasityčioję iš revolucijos (kitokių maža), štai kelinti jau metai neliaujasi (ypač satyriškieji) tyčiojęsis iš visokių rinkliavų Tėvynės naudai. Netikusios karikaturos, netikę dirbtiniai juokavimai turėjo atgrėsti visus rinkėjus nuo Amerikos, turėjo sustabdyti visus "milžimus, kirpimus, skutimus" ar kitaip išpravardžiuotus darbus. Tai nedovanotina klaida. Sakyčiau tikras nusidėjimas tautai. Ne pačias rinkliavas ir davimą privalėjo stabdyti, apjuokti, bet chimeriškus tikslus, egzageracijas ar tyčia perdėtus reikalavimus. Juokčiaus, jei kas sulig Tatarinovu teturėdamas genijaus, šauktų iš visos tautos

tukstančių dar neišbandytam kokiam aeroplanui. Lygiai kokiems pernelyg brangiai apmokamiems išleidimams ar kam kitam panašiam. Bet niekas nesityčioja, jog "Žalioji Sala" — Irlandija turi nuolatinius kolektorius, kurie suklomis kits po kito eina ir eina kasmetai po savo išeivius ir traukia Tėvynėn — milijonus. Nepadidinta. Niekas ne sityčioja, nes tais pinigais buvo per tiek ilgus metus vedama nuolatinė politiška agitacija už Irlandijos autonomiją, daromi rinkimai į parlamentą, šiandieną įsteigta ir užlaikoma 6000 mokyklų, kur mokoma senovinės užmirštos airišių keltiškos kalbos, renkama milžiniškas kapitalas išpirkti iš lordų airišių žemei. Na, kuone vienų išeivių trusu, rūpesniu ir duosnumu baigiama iškovoti Tėvynės laisvė. Airišiai nepaliauja mėtę kokius balsingus obalsius ir plačiai tam sykiui pradarę tautiečių kišenes. Kaip smarkus, staigus, bet neilgas lietus neinvilgo žemės, taip ir vienakartis, nors gausus, sušelpimas nepastiprįs Tėvynės. Nuolat čiurlenanti srovė, nuolatinis organizuotas Tėvynės stiprinimas, — tai patveriantįs veiksmiai. Tie-patįs kolektoriai yra ir tarpininkai tarp Irlandijos ir jos išeivių; padėjėjai aptarti ir bendrai išaiškinti visus naujai kilančius Tėvynės reikalus ir sumanymus. Kolektoriaus atvykimas ten reiškia mitingą ir nemažą proto darbą ir informacijų rinkimą.

Taip sutvarkyta Irlandijos išeivija, kad ir jos trįs penktos dalįs visų Tėvynės gyventojų, Tėvynei skriaudos nepadaro. Anaiptol, kad tos išeivybės nebutų buvę, Irlandija seniai jau butų buvusi Anglijos praryta ir sugromuluota.

Išeivybė — dalykas neišvengiamas. Juo bėdinesnis koks kraštas, juo didesnė išeivybė, nes juo didesnė išeivybė, juo tvirčiau gyventi likusiems, juo lengviau viso plataus pasaulio pakreipti savo pusėn nuomones, juo tvirčiau ir sparčiau namie dirbti savas tautinis darbas. Atmename nelaimingus, turkų pavergtus ir nukankintus graikus. Jiems taip aršu buvo pasidarę Tėvynėje gyventi, kad vos dešimtoji dalis begalėjo namie ištverti. Kiti pakriko po pasaulį. Bet ar išnyko? O, ne! Kaip žydai šiandien, taip greikai per šimtą metų dirbo viešą Europos nuomonę, kol nepagimdė tokio Byrono, pastūmusio visą Europą Graikijos iš turkų nagų paliuosuotų. Ir Graikija liko laisva, saukaralija. O padarė tai — jos išeivija.

Graikų išeivija neapleido ir išliuosuoto savo krašto. Reikėjo dar atgaivinti nuslopinta tautos dvasia, sugrąžinti senovės dailė. Garsus visame pasaulyje graikų papročiai, net žaislai. Bet Graikija neturtė, uolų karalija. Ir štai vėl išeivija skuba jos šelptų. Vienam akropoliui atstatyti bėria bene 11,000,000!

O kame italai, slavokai, rusinai, lenkai ir t.t. ir t.t. Ar jie sau tedirba?

Sulyginus pasidalijimą savo uždarbiu su Tėvyne, kurį matėme viršiau, pasakyti reiktų, jog lietuviai išeiviai, nors taip juos užstoja nekviestieji užtarytojai, labai nedaug teskiria Tėvynei šelpti ir bent nuo protiškojo skurdo broliams gelbėti, jog [illegible]

rio paslenka atvirai pa[illegible] bintį į tautiečių širdis ir [illegible] raginti prie tokios auko[illegible] kuri nemaž jų biudžeto nesumažina, o dvasią garbingai lavina ir jungę su Tėvyne palaiko.

Štai kokie galvojimai iš mudu su "Saulės" pirmininku atvedė į Amerikos išeivius. Atvedė baimingus ar mus supras, ar neiškonevoiks, kaipo nevidonus, o dabar drąsius ir linksmus jos suprato ir broliškai klausė musų nupasakojimų ir apie tautinės lietuvių kultūros reikalus ir apie dalyvavimą tautos gyvenime išeivių. Chicagos lietuviai taip mus priima, kad stinga mums žodžių išreikšti ir asmenišką ačiū ir siuntusios mus švietimo draugijos "Saulės" džiaugsmą. Drįstame tad manyti, jog musų atvykimas ir kituose miestuose nebus abiem pusėm be naudos.

Kun. Juozas Tumas.

Chicago, 25, VII.

Faktai ir Principai.

(Paimta iš "Draugijos").

Tąsa.

Užtat prie vysk. Žveravičiaus prasideda vėl kovos periodas: išeina eikštėn — lietuvystės klausimas. Lietuviai delegatai išdrįsta prašyti, idant bent šv. Mikalojaus bažnyčioj butų laikoma Vilniaus lietuviams pridedamos pamaldos lietuviškai.

Vyskupas nenor apie tai nei klausyti; delegatai grįšta nieko nepešę. Eina skundas į Metropolitą Klapatauskį. Šis užtaria lietuvius ir lietuviai galutinai gauna Šv. Mikalojaus bažnyčią.

Nudžiugę lietuviai renka pinigus, taiso, puošia 'savo' bažnytėlę ir, kaipo ženklą savo laimėjimo, kala prie durų jubiliejinį kryžių su lietuvišku parašu.

Lenkai negali to lietuviams dovanoti. Plėšia nuo sienos tą nieko nekaltą lietuvišką kryžių; prisieina jis siųsti Ryman parodymui, kad jis nepagoniškas.

Ateina 1904 m. Lietuviai atgauna spaudą. Ima jojo viešai dejuoti apie savo skriaudas kaip šiaip jau gyvenime, taip ir bažnyčiose. Nenormališkumas tvarkos bažnytinėse pamaldose, ypač Vilniaus vyskupijoje, išeina vis aiškyn ir aiškyn. Lietuviai nuo "laisvės metų", įgavę bent kiek daugiau drąsos, pradeda reikalauti savo kalbai teisių bažnytinėse pamaldose.

Vysk. Roppas išpradžių stengias tą klausimą teisingai išrišti. Bet deja, nec Hercules contra plures. Vilniaus kapitula, kuri neperseniai buvo prielanki rusų kalbai, dabar nori parodyti savo "katalikiškumą"; jį griežtai priešinasi įvedimui lietuvių kalbos ne tik į Vilniaus bažnyčias, bet ir grynai lietuviškose parapijose. Į lietuvius pradedama žiurėti kaipo į naujos rųšies ritualistus, su kuriais joks modus vivendi negalimas. Su jais, girdi, belieka kovoti.

Na ir prasideda arši kova. Už lenkus ir lenkų kalbą stoja vilniškė dvarponija, visa lenkų laikraštija, galinga Vilniaus kapitula, endekų "miarodajne kolo", lenkų davatkų armija, lenkų mokyklos, [illegible]

draugijėlės ir keli "Vilties" publicistai...

Kovai beverdant vysk. Roppas lieka prašalintas. Vyskupijos valdymą apima J. M. kun. K. Michalkevičius. Jis supranta iš karto, jog pirmiausiu išrišimo reikalaujančiu klausimu — yra praplatinimas lietuvių kalbos teisių bažnyčioje, ir mato visą to klausimo sunkybę. Tai beveik neatmezgamas mazgas. Po teisybei reiktų lietuviams šis-tas duoti, bet ką pasakys lenkai — tokie skaitlingi ir galingi, — netik Vilniuj, bet ir pačiam Ryme! Čia visas keblumas.

Pradeda tat nuo bandymo sutaikint bent savo globai pavestus lenkus ir lietuvius. Tam tikslui 1909 m. sušaukia kunigų suvažiavimą, sako karštą prakalbą apie vienybės reikalingumą. Lietuviai atvyksta geriausiais norais padaryti teisingą modum vivendi. Bet kun. Černiavskis daro provokaciją: vardan kunigų endekų įteikia Valdytojui memorialą, reikalaudamas, kad prezidiumas pertrauktų pradėtuosius ginčus dėlei lietuvių-lenkų santikių; negana to primena lietuviams kunigams negirdėtas piktadarybes, įkalbinėdamas dvasiškai valdžiai, kad lietuvių judėjimo nėsą, esą tik atskiri žmonės, kurie prasimano tą judėjimą kelti. "Nubauskite vadus ir nurims viskas — ir vėl bus taip ramu, kaip prieš 20 metų". Suvažiavimas pasibaigia nieku, jo nutarimai lieka be jokios reikšmės. Tarp lietuvių ir lenkų atsiranda dar didesnė bedugnė.

Tuomet kun. Michalkevičius bando pats išrišti lietuvišką klausimą. Apsistojęs ant biurokratiško statistikos principo, jis liepia lietuviams keliose Vilniaus bažnyčiose tam tikrame laike užsirašinėti, parodymui, kad lietuvių Vilniuj tikrai esama ir kad jie norį lietuvišką pamaldų.

Lietuviai tame surašyme mato pažeminimą savęs, bet kunigų raginami, nutaria susilenkti ir paklausyti Valdytojo įsakymo.

Sujunda-subruzda visas Vilnius: Lietuviams einantiems užsirašyti daroma iš pusės lenkų įvairus baugindimai, stumdymai, pajuokimai, o per pirmuosius lietuviškus pamokslus keliose vietose keliama net atviri skandalai. Nežiurint į tai lietuvių užsirašo apie 2,000 Aišku, jog ta statistika netikra, jog tan skaitliun visai neįeina kur-kas didesnė lietuvių nesusipratusių dalis. Bet tai niekis. Lenkų publicistai stengias tą sušaukitymo rezultatą sunaudot savo tikslams priparodinėdami, jog dviem tukstančiam lietuvių pilnai užtenka šv. Mikalojaus bažnytėlės, jog pagal teisybę lietuviai netur teisės reikalauti įvedimo savo kalbos į kitas Vilniaus bažnyčias ir t.t.

Kun. Michalkevičius tulą laiką svyruoja, tęsia ir atidėlioja pažadėtąją lietuvių naudai reformą, bet galų gale leidžia sakyti lietuviškus pamokslus katedroj ir Aušros Vartų bažnyčioj.

Tą patį statistikos principą pritaiko jis ir Joniškyje, kur lietuvių randa tik keliolika (!), betgi liepia ir ten sakyti lietuviškus pamokslus.

Panašiais parėdymais — [illegible] savo priederme pilnai [illegible] lietuviams davęs [illegible]

Vilniškis "Gon. Codz." rašo gerb. Administratoriui net panegyriką, vadindamas jo pasielgimą Jonyškyje "Salamono teismu". Įvedęs šias reformas važiuoja kun. Michalkevičius užrubežin pasilsėtų, apsilanko pas šv. Tėvą, apsako jam savo sunkų padėjimą ir gauna Jo Šventenybės pagyrimą pro pace composita inter polonos et lituanos. Net ir p. Rankus, išdėstęs lietuvių skriaudas laikraštyje "La Croix" atestuoja kn. Michalkevičių, kai po valdytoją pilnai užganėdinusį teisingus lietuvių reikalavimus, nesgi jam liepiant, "pradedama grąžinti į kaikurias vietas lietuvių kalbą".

"Vilties" redakcija, paduodama Rankaus straipsnio turinį, kaipo nieko negirdėjusį apie tokį paliepimą, padeda prierašą: "Iš parapijų varoma lietuvių kalba, kur butų sugrąžinta, nežinome".

Šie keli žodžiai, lyg ugnies kibirkštis, duoda pradžią dideliam kovos gaisrui. Kun. Michalkevičius jaučiasi tuo prierašu smarkiai užgautas. Nutaria drąsuoliui publicistui kun. Tumui nedovanoti. Nekviečia tat jo pas save, dėl pasiaiškinimo, bet apsirenka biurokratiškąjį kelią. Liepia išsiųsti į kun. Tumą šit kokį oficiališką (rusiškai rašytą) laišką:

Vilniaus Rymo-Katalikų Vyskupo Raštinė.

Spalių 23 d. 1910 m. No. 7755. Vilniaus m. P. "Vilties" laikraščio Redaktoriui kun. Tumui. Vilniaus R.-k. Vyskupo Raštinė, p. Vyskupijos valdytojui įsakant, turi garbę nužemintai prašyti Tamstą, suteikti šiai Raštinei žinias, paduotinas Jo Malonybei Administratoriui, kokiuose tat atsitikimuose ir kada p. Vyskupijos Valdytojas pašalino iš bažnyčios lietuvių kalbą, kaip tai minima įspėjime prie straipsnio vardu "Prancuzų laikraščiai apie Lietuvą" padėto No. 95 Tamstos leidžiamo laikraščio.

Sekretorius Szymanskis.

Kaipo neturįs teisės viešai pasirašinėti "Vilties" redaktorium, kun. Tumas mano neturįs teisės oficiališku raštu atsakinėti gerb. Vilniaus vyskupijos administratoriui. Atsako tat jam viešai 135-me "Vilties", n-je, išrodydamas 8 vietas, kur lietuvių kalba, kun. Michalkevičiui valdant, tapo iš dalies arba ir visai prašalinta.

Kun. Tumas tikrai prasikalsta, atsakydamas į oficiališką valdišką popierį — publicistišku straipsniu. Neįstabu, jog šis straipsnis iššaukia aštrią filiniką Vilniaus kunigijos, kurios vardu pasirašo Vilniaus dekanas kn. Černiauskis. Ten kun. Tumas kaltinamas prasižengime prieš Bažnyčios kanonus, niekinime dvasiškos valdžios, apskelbiamas žmogum "bez czcy i wiary", ver tu visuotino iš pusės lenkų-kunigų boikoto.

Tuo išsibarimu, rodos, ir reikėjo šiam incidentui pasibaigti. Gal taip butų ir atsitikę prie Valdytojaus bent kiek ramesnio ir nuolaidesnio. Bet kun. Michalkevičius žmogus greito budo, įpratęs valdyti kunigus in virga ferrea, ypač lietuvius, užsigeidžia, kad į trumpą laiką kun. Tumo Vilniuj nebebutų ir to tam tikrais raštais ir delegacijomis urinyg [illegible]

vyskupo. "Viltininkai" bando užtarti kun. Tumą. Siunčia delegaciją Kaunan. Bet kun. Michalkevičiaus ultimatum persveria. Kun. Tumas tampa atšauktas savojon vyskupijon, nežiurint į tai, kad turi pas save mirštančią seserį, kad prie galo metų labiausiai reikalinga redakcijoj priežiura, kad toks nelaiku atsitraukimas antrojo neoficialinio redaktoriaus gali pagaminti "Vilčiai" didelius piniginius nustolius.

LIETUVIŲ-LENKŲ SANTIKIAI PRANCUZŲ LAIKRAŠTIJOJ. JOJ.

"Katalikyba ir panpolonizmas Lietuvoje".

Šiuo vardu pasirodė dideliam prancuzų dienraštyj "La Croix" straipsnis, kuris, kaip galime spręsti, iš pačio užvardinimo gvildena santikius lietuvių su lenkais Lietuvoje. Šia kas ten rašoma tarp kitko: "kuomet Jagaila vedė Jadvigą lenkų karalienę, apkrikštijo 1386 m. jis pats pašaukė prie krikšto visą tautą. Idant atlikti šį didelį veikalą pakvietė jisai lenku kunigus į Lietuvą, kurie turėjo skelbti naują tikybą Lietuvos žmonėms ir juos krikštyti. Lenkų misijonieriai nemokėjo lietuviškai ir priversti buvo sakyti pamokslus lenkiškai. Patsai Jagaila ir jo brolėnas Vytautas buvo pirmaisiais jų vertikais.

Skaitlius krikščionių augo Lietuvoje ir kadangi jaunai bažnyčiai stygo kunigų, buvo parkviečiami iš lenkijos naujų kunigų būriai. Stebėtina, lenkų kunigija visai nesiskubino išsimokyti lietuvių kalbą, idant skelbti Dievo žodį ju prigimtoj kalboj. Bažnyčios įstatymas įsakantis kreiptis į kiekvieną tautą "in Lingua vernacula" liko pirmiausiems lenkų misijonieriams Lietuvoj negyva įstatymo litara. Jie velijo palaukti kol naujai apkrikštyti išmoks lenkų kalbą.

Lietuvių kalbą jie vadino **stabmeldiška** ir persekiojo lygiai kaip ir senobinę lietuvių tikybą, priešingai lenkų kalbą jie teikė naujai apkrikštytiems lietuviams ir skaitė ją **butina sąlyga** krikščionybės Lietuvoje.

Vieną sykį padaryta klaida buvo sunkiai atitaisoma ji tęsėsi amžius ir iki šiol dar tebesitęsia, **jį padarė Lietuvai neapskaitomą, doriškę nuostolį ir jį ikišiol dar tuos nuostolius daro.** Kuomet XVI am. pasirodė Lietuvoje reformacija, staiga išsiplėtojo Lietuvoje, nes protestantizmo skelbėjai nebetingėjo išmokti lietuviškai. Žmonės su pamėgimu klausė jų pamokslų ir trumpu laiku didžiuma lietuvių tapo paskėjais Liuterio ir Kalvino. Katalikų kunigai sekė žmones. Tokiu budu Žemaičių vyskupijoj tebeliko 7 lietuviai kunigai.

Jei Lietuva visgi atvirto į katalikybę tai ačių tiktai kunigaikščiui M. Gedraičiui, Žemaičių vysk. (1574—1609 m.). Jis pastebėjo didelę katalikų bažnyčios klaidą padarytą Lietuvoje ir pasiskubino ją pataisyti. Šitas vyskupas įsteigė mokyklą, daugiausiai savo lėšomis, kuri rengė kunigus mokančius lietuviškai pažįstančius lietuvių budą ir papročius. Žodžiu sakant, kunig. Giedraitis išgelbėjo Lietuvą nuo protestantizmo vien tesekdamas bažnyčios įstatymą apie **lingua vernacula** ir įvedant į Lietuvos bažnyčios vietinę kalbą. Ant nelaimės ši išganinga reforma buvo padaryta žemojoj Lietuvoj (Žemaičių vyskupijoj). Tuomtarpu augštojoj Lietuvoj, milžiniškoj Vilniaus vyskupijoj viskas tebepasiliko po senovei ir po šiai dienai lenkų kalba tebėra viešpataujančia bažnyčiose. Pagaliaus laikraščio redakcija primena, jog jų korespondentas iš Lietuvos jiems priduoda labai svarbius atsitikimus (faktus), rodančius apverktiną lietuvių padėjimą Vilniaus vyskupijoj

Redakcija priduria dar, kad lietuviai-katalikai šaukiasi Ryme šv. Tėvo labai melsdami pasiųsti Lietuvon savo įgaliotinį, kuris ištirtų šį svarbų klausymą. Pagaliaus "La Croix" ramina lietuvius sakydamas, jog rymo-katalikų bažnyčia dėl visų savo vaikų, kokios tautos jie nebutų, turi lygiai motinišką meilę. Jie iš viso pasaulio su išsitikėjimu, ramumu gali kreiptis į ją tikrai, jog jie jiems užganapadarys.

Tikėkimės, kad šiuom žyg Lietuvių balsas, lietuvių kalbančių iš taip žymios tribunors, kaip "La Croix" pasieks Rymą ir bus išgirstas.

L. I. B.

LIETUVIAI TAUTŲ KONGRESE LONDONE.

Iš tikro šaltinio patyrėme, jog Tautų kongrese Londone 26—29 VII dalyvaus p. J. Gabrys, Lietuvių Inform. Biuro vedėjas.

Kongreso nariams bus įduodas memoire'as apie lietuvių tautą ir jos padėjimą po rusų ir vokiečių valdžia, dviejose kalbose, angliškai ir prancuziškai.

"ŠVIESA",

Katalikiškasai Lietuvių bertaininis laikraštis.

Redaktorius—leidėjas Kun. P. Saurusaitis.

"Šviesos" tikslas: nešti broliams lietuviams tikrąją šviesą; rodyti pirštu į aršiausiąjį žmonių laimės ardytoją ir ginti savo brolius nuo to neprieteliaus.

"Šviesoje" skaitytojas, ras daug dvasiškų pamokinimų, gražių pasiskaitymų, kokių nėra nei viename lietuviškame laikraštyje. Užsirašyk ir skaityk "Šviesą". Kaina metams $1.00.

Adresas:

Rev. P. Saurusaitis,
36 James St.,
Waterbury, Conn.

Paskutinis Piknikas, Meriden, Conn.

84 kp. S. L. R. K. A. ir šv. Kazimiero dr. atsibus 13 dieną rugpiučio (August) 1911 m., Scheutzen Parkę. Prasidės 1 valandą popietų ir trauksis iki 8 valandai vakare. Ant to didelio pasilinksminimo užprašom iš visų apielinkių lietuvius ir lietuvaites pribūt ant musų pikniko, nes bus išlaimėjimas, tik da nėr žinios, ar žiedas, ar laikrodis. Inžanga visiems dovanai. Taipogi bus labai puikus muzikantai, griež visokius šokius, lietuviškus ir angliškus.

Kviečia Komitetas.

Kun. P. Bučys.

ILINKE.

(Pasaka.)

Netoli Lendrijų miestelio buvo Rūdbalio dvaras, o tame dvare pusgalvis ponas. Jis buvo užsimanęs Rūdbalio ežerą išsemti, dugną išmūryti ir degtinės prileisti. Arkliams kai-kada duodavo šampano gerti, o Lendrijų kromininkui Morkeliui už degtukų dėžutę kai-kada dešimtinę, kai-kada šimtinę mokėdavo. Dažnai ne pinigais, o ablikais už tokius pirkinius atsiteisdavo. Kai Rūdbalio dvaras licitacijon parėjo, Morkelis jį nupirko.

Nupirkęs ingijo didelę baldą. Subatai atėjus reikėjo pačiam švęsti, o gyvuliams ir laukui duoti pasilsėti. Taip žydų tikėjimas liepia. Nedėlioje šeimyna neklausė ir nėjo dirbti nei geru prašoma, nei piktu varoma. Morkeliui, jo gyvuliams ir laukams darėsi dvi šventi dieni kas savaitė. Taip ukininkaujant galima nieko netekti. O Morkelis norėjo gerai ukininkauti. Antrą savaitę pėtnyčioje po pietų, jis šaukia savo vyriausį berną ir sako:

— Jonai! pirk nuo manęs arklius ir žemę.

— Neturiu pinigų, — atsakė Jonas.

— Aš pigiai parduosiu, Jonai! Tu turtingas vyras. Tu turi daug pinigų, tu gali visą mano dvarą nupirkti. Tu turi dešimtį skatikų, aš pats mačiau. Duok man 10 skatikų, bus tavo dvaras.

— Ar iš galvos išsikraustė žydas? — pamanė Jonas, ale nepasakė, o tarė:

— Aš tau duosiu 10 skatikų, o tu man dvaro tik neduosi, tai kas man iš to?

— Subatos vakare, aš vėl pirksiu nuo tavęs dvarą! Per visą dieną tu sau arsi ir akėsi. Laukas ir gyvuliai bus tavo. Vakare tu vėl man parduosi dvarą su gyvuliais ir gausi savo pinigus su magaryčiomis.

— Jei-bent su magaryčiomis! — tarė Jonas, atsiminęs, kad pereitą savaitę, buvo dvi dieni šventės ir supratęs, ko Morkelis nuo jo nori.

Jonas davė Morkeliui 5 kapeikas. Morkelis davė didelį stiklelį degtinės Jonui. Bernas išėjo linksmas gaspadorauti ant savo dvaro. Subatos vakare po šabui Jonas vėl pardavė dvarą Morkeliui ir gavo du stikleliu degtinės. Taip juodu pirkdavosi ir parduodavosi tą dvarą kas savaitę, iki kol Morkelio tėvas buvo gyvas.

Bet štai Morkelio tėvas miršta. Rūdbalio dvarininkas važiuoja į Lendrijus pas rabiną, kad palaidotų. Rabinas buvo piktas ant žydo, kad su visų žydelių pagalba dvarininku tapęs, nieko neaukodavo Lendrijų sinagogai per daugelį metų. Nebūdavo žydo šykštesnio už Morkelį.

Rabinas jam sako, kad tokio dvarininko tėvui nėra ant kapinių pigesnės vietos, kaip už 500 rublių. Morkelis derėtis. Įsiulė 300, paskui pusketvirto. Rabinas buvo kietas Morkeliui lygiai taip, kaip kitados Morkelis budavo kietas rabinui.

— Nori — laidok tėvą, nenori — palieki jį, kad paukščiai sulestų ir žvėriai sudraskytų, — užbaigė rabinas, žiurėdamas į dideles senas knygas.

Morkelis sukeikė, trenkė durimis ir išėjo piktas... Bet greit pasiaukęs prevėrė duris, inkišo galvą ir tarė:

— Kad taip, tai nieko negausi!

O rabinas tarsi negirdėjo. Skaitė ramiai sau knygas toliaus.

Įsisėdęs savo vežimėlin, Morkelis važiavo namon, bet nežinojo, ką čia pradėti Buvo užbauginęs rabiną, ale nežinojo kaip bauginimą išpildyti. Tik plakė ir plakė savo skursną kumelaitę. (Geraisiais arkliais bernai dirbo jo dvaro laukus).

Kelias varsnas už Lendrijų ties Ragožių kaimu Morkelis rado šale kelio gulinti grabėjo apdriskusį žmogu. Tik švyst Morkeliui per galva auksinė mintis.

— Morkelis turi rabiną krepšyje, — galvojo Rūdbalio dvarininkas, sustabdydamas kumelaitę ir lipdamas iš žydvežimio.

Perkase gulėjo Ilinkė, visam pavietui žinomas vienatinis žydas — girtuoklis. Visi sakydavo, kad Ilinkė ir Morkelio tėvas taip panėši kits į kitą, kaip du dvynučiu. Skyrium susitikęs niekas nežinodavo ar su Ilinke ar su senuoju Morkeliu kalba.

Turėjo vargo jaunasis Morkelis, kol girtą Ilinkę inkrovė vežimpalaikin. Inkrovęs linksmai barškėjo namon. Parvažiavo jau sutėmus. Pati padėjo išimti Ilinkę iš vežimo ir nunešti ten, kur gulėjo pašarvotas nabašninkas.

Paskui dvarininkas jau vienas aprengė tėvo lavoną su Ilinkės skarmalais, o Ilinkę su tėvo rubais. Ilinkę paliko tėvo kambaryje, o tėvo lavoną, nuvežęs, pametė ten, kur buvo Ilinkę radęs.

Ant rytojaus Lendrijų rabinas gavo žinią, kad girtuoklis Ilinkė nebegyvas guli perkase ties Ragožių kaimu. Kaimo žmonės, sinagogos atstovas, žemskiai ir daktaras išmėsinėjo lavoną, rado kad savo mirčia miręs ir pakasė ant žydų kapinių Lendrijuose, nes Ilinkė buvo to miesto gyventojas. Morkelis norėjo žinoti, kur jo tėvą palaidos: vyriausiam sūnui, einančiam mokslus, liepė pasiviešėti Lendrijuose pas gimines, kurių sunus taip-gi ėjo mokslus ir pributi ant kapinių per pakasynas.

Tuotarpu tikrasis Ilinkė, išsipagiriojęs, pabudo Rūdbalio dvare šviesiam kambaryje. Pasibudo ir nustebo.

— Kas čia gali buti? Kur aš dabar esu?

Čiupt sau už kojų. Ogi apautos aksominėmis kelinėmis. Žiuri į save — mato, kad apvilktas ilgu šilkiniu švarku. Gražus nauji čebatai. Niekados taip nenešiojęs.

— "Ar aš dabar gyvas, ar numiręs? Tik turbut numiręs, nes gyvam niekad nesitiko taip gražiai buti. Ale aš girtuoklis, tai man reikėtų patekti veikiaus į šeol, negu pas Abraomą. Rasi rabinas pats nežinojo, ką sakė... Rasi ir girtuokliams gera buva numirus".

Mato duris, bandoi išeiti, bet užrakintos. Eina prie lango, šokti negalima; labai augšta, o ir uždarytas langas taip, kad nesumušęs stiklo negali įštrukti. Pro langą matyti sodas, paskui ežeras, paskui laukai. Ale tylu visur, o žmogaus nei vieno. Nerimastis ir rupestis apima Ilinkę: nesižino kur esąs. Bando vaikščioti aplinkui po kambarį. Netikėtai užtinka didelę bonką degtinės ir puskepalį šabinio pyrago. Valgyti ir gerti norėsi. Ilinkė [illegible]

pesčio ir valgo. Umai pyrago nelieka, o bonka tampa tuščia. Išgėręs vėl užmiega.

Antrusyk pasibudo jau nebe ant lovos, o ant grindų. Kambaryje atsidavė negardžiai.

— "Jei toliaus taip eis niekyn, tai per amžių amžius gal padaryti taip bloga, kad bus visai nepakenčiama" — galvojo Ilinkė.

Labiausiai jam parūpo degtinės su pyragu. Bet bonka vėl stovėjo pilna, o chalos gabalas buvo neikiek nemažesnis.

— "Kad taip, tai dar galima apsikęsti" — tarė jis sau ir ėmė drutintis. Pasidrutinęs vėl užmigo.

Tuotarpu Morkėlio tėvas jau buvo palaidotas. Lendrijų žydai jau buvo užmiršę tariamojo Ilinkės šermenis. Morkelis gi pasinaudojo tuo, kad tikrasis Ilinkė vėl pasigėrė, nurengė jį, apvilko palaikiais skarmalais ir, nuvežęs naktį, pametė anapus Ragožių po krūmais. Ilinkė pabudo antrą dieną betemstant. Pasijuto, kad drėgna, drabužiai niekai, pilvas tuščias, galvą sopa.

— "Tai sapno būta, — manė sau, — o dabar pagirios... Bet kas čia, kad netie drabužiai?

Pažino Ragožių krumus. Įstojo į vieškelį ir eina į Lendrijus, o vis rupestis ima, ar gyvas ar miręs. Ineina į Lendrijus ir pamato, kad krašte miesto Sroliaus karčiama atdara. Tuomet monopolių dar nebuvo. Sroliuvienė smaudė, ant šinkiaus stovėjo kvortinė bonka degtinės ir kelios bandutės pyrago. Ilgai negalvodamas, Ilinkė šoko į vidų ir griebė degtinę su pyragu. Sroliuvienė persigando ir suklikos:

— Ilinke wieder lebendig! — t. y. Ilinkė iš numirusių atsikėlė.

Suklikusi Sroliuvienė susmuko, o Ilinkė išbėgo. Išbėgęs nusiminė, kam Sroliuvienė, pasakė: "Ilinke wieder lebendig". Matyt Ilinkė buvo numiręs, kad ant jo dabar sako, jog jis iš numirėlių atsikėlė.

Budamas numiręs, jis nedrįso namon eiti pas Sorę, o nubėgo ant kapinių. Lendrijų kapinės labai tankiais medžiais apžėlusios. Ten jis pasislėpė po medžiais, užgėrė, užsikando, ale užmigti negalėjo. Nei degtinė jam buvo nemalonu. Nerimastis slėgė. Ėmė vaikščioti po kapines. Sumanė eiti pažiurėti, ar jo pati gedulius gedi, ar ne. Jei gedi, tai numiręs; o jei ne, tai gyvas. Juk niekuo negali nei pradėti, kol tikrai nesižinai, ar gyvas esi ar miręs.

Perėjo Ilinkė per tuščius miesto daržus, prityko prie savo būstos lango ir dirstelėjo į vidų. Jo žmona sėdėjo ant pelenų. Tai ženklas, kad Ilinkė miręs. Sorė pamatė nabašninko vyro galvą ir, persigandusi, nugriuvo nuo ugniavietės. Ilinkė taip-gi nusigando jos kliksmo ir leidosi bėgti ant kapinių. Jau buvo numanęs ant dienos. Niekiausiame kapinių kampe po medžiais užėjo naują kapą. Jo galas buvo įsmeigtas lentos gabalas su parašu, kad čia palaidotas Ilinkė.

Perskaitęs tą parašą, [illegible] kniubo nabagas ir apsivaikė. Tikras gailestis apėmė širdį. Ilgai taip gulėjo [illegible] puolęs ir verkė. Paskui [illegible] minė, kad da liko bonka neišgertos degtinės. Su[illegible] do ją ir sumušė į tvoro [illegible] kes ėmė lauk iš ka[illegible]

Seka ant 7 [illegible]

CHARLES DICKENS.

OLIVERIS TWISTAS.

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

— Šalta, miela Onyte, — tarė žydas, šildydamas prie uguies sudžiuvusias rankas. — Rodoš, kad šaltis perėmė mane perdėm, — tarė senis, parodęs pašonę.

— Reikia ylos, kad pereitų per tavo širdį, — tarė Sikes. — Duok jam ką išgert, Nancy. Kad aš sudegčia, pasiskubink! Gali žmogus apsirgti, bežiurint ant tos senos puolenos, drebančios, lyg kokia dvasia, tik ką atsikėlus iš grabo.

Nancy greit atnešė bonką iš spintos, kurioje jų daug buvo matyt. Žiurint ant įvairumo jų išvaizdos pigu buvo įspėti, kad jose tilpo įvairios ryšies gėralai. Sikes, pripylęs stiklelį degtinės, pakvietė žydą išgerti.

— Bus gana, bus, ačiu Bill, — tarė žydas ir pastatė stiklelį atgal, vos prikišęs lupas.

— Ką! tu bijaisi, kad męs tave norime nudėti? — užklausė Sikes, įsmeigęs į žydą akis. — Uf!

Paniekinančiai suniurnėjęs, p. Sikes pagriebė stiklą ir išliejo iš jo degtinę į pelenus; atlikęs tą, kaipo prisirengimo apeigą, prisipylė stiklelį sau.

Sikes'ui bepilstant degtinę, žydas dairėsi po stubą, ne iš žingeidumo, nes ją kelis syk buvo matęs pirmiau, bet neramiai ir pažvelgtinai, kaip buvo papratęs. Stuba turėjo tik prastus rakandus, nes viskas vertesnio buvo ten paslėpta, kad įskverbti nuomonę, jog čia gyvena darbininkai žmonės. Jokių pažvelgtinų daiktų nebuvo ten matyt, išskyrus keletą storų lazdų, stovinčių kampe ir "gyvasties apgynėjo", kurs kabojo ant sienos, virš krosnio.

— Dabar, tarė Sikes apsilaižęs; — aš jau prisirengęs.

— Prie reikalo? — užklausė žydas.

— Prie reikalo, — atsakė Sikes. — Taigi sakyk, ką turi.

— Apie lopšį ant Chertsey, Bill? — tarė žydas labai negarsiai, ir prislinkęs kedę arčiau.

— Taip. Tai ką apie jį? — paklausė Sikes.

— A! tu žinai, ką aš noriu pasakyt, mano mielas, — tarė žydas. — Jis žino, Nancy, ką aš menu, ar ne?

— Ne, jis nežino, — tarė Sikes per dantis. — Arba nenori žinot, o tai vis tiek. Sakyk ir vadink daiktus vardais. Nesėdėk tenai niodamas ir kalbėdamas ant pirštų; tarytum tu pirmas, ką mąstai apie vagystę. Ką nori pasakyt?

— Tylėk, Bill, tylėk! — tarė žydas, veltuo stengdamasis apstabdyti anojo įniršimą. — Gali dar kas išgirsti, mano brangus. Gali mus kas išgirst.

— Tegul girdi! — tarė Sikes: — aš ne paisau. — Bet kadangi p. Sikes paisė, tai ištarė tuos žodžius daug tylesniu ir ramesniu balsu.

— Nagi, nagi, — tarė žydas prisigerindamas. — Aš tik persergėjau — daugiau nieko. Dabar, mano mielas, apie tą lopšį ant Chertsey. Kada tas reiks atlikti, Bill, eh? Kada bus padaryta? Toks kąsnis, mano brangus, toks kąsnis! — tarė žydas, prieš laiką trindamas iš džiaugsmo rankas ir pakėlęs skruostus.

— Suvis ne! — atsakė šaltai Sikes.

— Suvis nereik to padaryt? — sušuko žydas, atsilošęs ant kedės.

— Ne, suvis ne! — tarė Sikes. — Bent tas darbas negali but taip lengvai atliktas, kaip męs tikėjomės.

— Tai nebuvo prigulinčiai apie tai vaikščiota, — tarė žydas, pabalęs iš piktumo. — Tu man nepasakok.

— Bet aš tau sakau, — atkirto Sikes. — Kas tu toks, kad nei pasakyt negalima? Sakau tau, kad Toby Crackit sukinosi tenai aplinkui per visą naktį ir neivieno tarno negalėjo įtraukti į tą reikalą.

— Ar tu man nori pasakyt, Bill, — tarė žydas nusistebėdamas, anam pradedant karščiuotis; — kad nei vienas iš dviejų vyrų namuose negali buti sunaudotas?

— Taip, aš tą noriu pasakyt, — atsakė Sikes. — Senė jau laiko juos dvidešimts metų, ir jei jiems duotum penkis šimtus svarų, jie neprisidės.

— Bet ar tu nori pasakyt, mano mielas, — atsiliepė žydas, — kad nei tarnaičių negalima įtraukti?

— Nei kiek, — atsakė Sikes.

— Nei per mitrąjį Toby Crackit? — tarė žydas nesidėdamas. — Tik atsimink, Bill, kas tai yra moters.

— Ne, nei per mitrąjį Toby Crackit, — atsakė Sikes. — Jis turėjo prisiseęęs barzdą ir apsivilkęs raibu bruslotu ir sukinosi aplinkui visą laiką, bet viskas per nieką.

— Jam reikėjo pamėginti prisisėgti ūsus ir apsiauti vyriškom kelinėm, — tarė žydas.

— Jis ir tą mėgino, — atrėmė Sikes; — ir tas nedaugiau pagelbėjo, kaip ir kiti diegai.

Žydas išrodė labai nusiminęs nuo tos žinios. Pakoręs smakrą ant krutinės, jis galvojo keletą minutų ir vėl pakėlęs galvą ištarė, kad jei nei mitrasis Toby Crackit niekas nepadarė, tai jau atliktas dalykas.

— Ir dagi kas liudniausia, mano mielas, — tarė senis, užsidėęs rankas ant kelių, — nustoti to visko, kada jau į dalyką įdėjome savo širdis.

— Taip yra, — patvirtino Sikes. — Bloga laimė!

Užstojo ilga tyla, laike kurios žydas giliai buvo paskendęs mintyse. Jo susiraukęs veidas išrodė tikrai šėtoniškai. Laikas nuo laiko Sikes žiurėjo ant jo išpasalų. Nancy, matyt nenorėdama supykinti plėšiko, sėdėjo žiurėdama į ugnį, tartum nematė, nei negirdėjo, apie ką eina kalba.

— Fagine, — atsiliepė Sikes, ūmai pertraukęs tylą, — ar bus verta penkiosdešimts auksinų daugiau, jei viskas bus atlikta iš lauko?

— Taip, — atsakė žydas, staiga pašokęs.

— Ar tai sutartis? — užklausė Sikes.

— Taip, mano brangus, taip, — atsakė žydas, žibėdamas ir drebėdamas kiekvienu savo veido dirsniu iš džiaugsmo, sukelto tuo klausimu.

— Tai galima bus pridėti, kada tik nori, — tarė Sikes, atstumdamas pratęstą žydo ranką nekuriuo paniekinimu. — Mudu su Toby buvova ten už tvoros, užvakar naktį, mėgindami duris ir langines. Lopšys ant nakties uždarytas, kaip kalėjimas, bet tenai yra viena vieta, kurią galėtuva išlaužti tikrai ir negarsiai.

— Kur ji yra, Bill? — godžiai užklausė žydas.

— Ugi, — tarė Sikes pašnabždoms, — perėjus pievutę.

— Taip, taip, — tarė žydas, atkišęs galvą, iš kurios akįs, rodėsi, iššoks.

— Uf! — suriko Sikes, ūmai susilaikęs, kada mergina vos žymiu galvos krutėjimu pamojo Sikesui ant žydo veido. — Tiek to, kokia tai vieta. Aš žinau, kad be manęs neapsieisi, bet turint su tavim reikalą geriausia nuo visko užsitikrinti.

— Kaip sau nori, mano mielas, kaip sau nori, — atsakė žydas. — Ar nereikia ten ko kito į pagelbą, tik tu ir Toby?

— Nereikia, — atsakė Sikes. — Reikia tik kalto ir vaiko. Pirmą jau męs turime, antrąjį turi mums surasti

— Reik vaiko? — sušuko žydas. — Tai tenai yra lentutė, eh?

— Tiek to, kas ten yra! — atsakė Sikes. — Man reikia vaiko, ir kad jis butų nedidukas. Viešpatie! — tarė Sikes užsimąstęs, — kad aš tik turėčia tą vaiką Nedo, kaminoriaus. Jis tyčia nedavė jam augti ir leido į darbą. Bet jo tėvas pakliuvo, o čia ateina Jaunųjų prasikaltėlių Draugija ir atima vaiką nuo amato, ant kurio uždirbo pinigus; mokina jį skaityt ir rašyt ir paskui siunčia tarnauti. Ir taip jie vis žengia pirmyn, — kalbėjo piktai p. Sikes, atsiminęs savo nuostolį, — ir varo savo darbą. Ir jei tik jie turėtų gana pinigų (kurių ačiu Apveizdai neturi), tai mums į porą metų neliktų nei pusės tuzino vaikų, tinkančių į amatą.

— Taip, mums neliktų, — pritarė žydas, kurs laike tos kalbos buvo užsimąstęs ir sugavo tik paskutinį sakinį. — Bill!

— Ką-gi dabar? — užklausė Sikes.

Žydas pamojo galva ant Nancy, kuri vis žiurėjo in ugnį. Tuo ženklu jis davė suprasti, kad ją kokiu budu kur nors išsiuntus. Sikes nekantriai patraukė pečiais, lyg parodydamas, kad tas atsargumas nereikalingas; vienok paprašė panos Nancy parnešti puodą alaus.

— Tu nenori alaus, — tarė Nancy, sukeitus rankas ir atsisėdus labai rimtai.

— Sakau tau, kad noriu! — atsakė Sikes.

— Kvailystė! — atsakė mergina šaltai. — Sakyk, Fagin. Aš žinau, ką jis nori pasakyt, Bill. Jis tegul nepaiso manęs.

Žydas vienok abejojo. Sikes žiurėjo nuo vieno ant kito su nekuria nuostaba.

— Juk tu nesibaugini senos pažįstamos, ar ne, Fagin? — ištarė jis antgalo. — Tu ją pažįsti gana ilgai, kad užsitikėti, arba kipšas į tą įsikiš. Ji ne tokia, kad išpliaukštų, ar ne, Nancy?

— Žinoma, kad ne, — atsakė mergina, prisislinkus prie stalo ir pasirėmus ant jo alkunėms.

— Ne, ne, mano miela, aš žinau, kad ne, bet... — ir vėl senis susilaikė.

— Bet ką? — užklausė Sikes.

— Aš nežinau, — bet tu gali prarasti ūpą, mano miela, kaip aną vakarą, — atsakė žydas.

Ant šio prisipažinimo mergina prunkštelėjo juokais ir išgėrus stiklą degtinės, drąsiai pakratė galvą ir ištarė keletą sakinių, kaip va: "Varyk žaislą toliau!" "Niekados nesakyk mirsiu!" ir panašių. Tas viskas turbut išsyk pertikrino abudu vyru, nes žydas su užganėdinimu palingavo galva ir atsisėdo. Tą pat padarė ir Sikes.

— Dabar, Fagine, — tarė Nancy nusijuokus. — Išsyk užsimink Billiui apie Oliverį!

— Ha! Kokia tu gudri, mano miela! Smarkiausia mergina, ką man teko matyti, — tarė žydas sudavęs jai per petį. — Žinoma, juk aš apie Oliverį norėjau kalbėti. Ha! ha! ha!

— Tai ką apie jį? — užklausė Sikes.

— Tas vaikas tau tinka, mano mielas, — tarė žydas, užkimusiai kugždėdamas. Paskui dalytėjo nosį pirštu ir biauriai nusijuokė.

— Jis! — suriko Sikes.

— Imk jį, Bill! — tarė Nancy. — Aš imčia, jei bučia tavo vietoje. Jis gal nepersmarkus, kaip ir kiekvienas kitas, bet tau nereik, jei tik jį imi, atidaryti duris. Gal jam pasitikėti, jis nepavojingas, Bill.

— Aš pats žinau, kad ne, — pridurė Faginas. — Porą savaičių jis buvo geroj' mokslainėj' ir laikas jam pradėti dirbti ant duonos. Prie to, kiti jau perdideli.

— Teisybė, jis tokio ūgio, kokio man reikia, — tarė Sikes svarstydamas.

— Jis padarys viską, ką tik jam liepsi, Bill, mano mielas, — įsikišo žydas.

— Jis kitaip negali. Žinoma, jei gerai jį nugązdįsi.

— Ar nugązdįsiu! — atkartojo Sikes. — Tai nebus nuduotas nugązdinimas, paminėk mano žodį. Jei jis rūgos, eidamas į darbą už vieną peną, ar už svarą, tai daugiau jo gyvo nematysi, Fagine. Apsvarstyk tą pirmiau, kaip čia jį atsiųsi. Įsitėmyk mano žodžius! — tarė vagis, pakilnojęs geležinę štangą, kurią ištraukė iš po lovos.

— Aš viską apsvarsčiau, — tarė žydas su energija. — Aš — aš — laikiau jį savo akyse arti, labai arti, mano mieli. Duokit tik jam sykį pajusti, kad yra vienas iš musų; sykį tik persiimti minčia, kad jis yra vagis, — ir jis musiškis! Musiškis ant viso gyvenimo. Oho! Aš negalėčia padaryti geriau! — Senis sukeitė savo rankas ant krutinės ir įtraukęs galvą į pečius, tiesiog pats save apsikabino iš džiaugsmo.

— Musiškis! — tarė Sikes. — Taviškis, nori pasakyti.

— Gal but aš ta noriu pasakyti, mano mielas, — tarė žydas užkimusiai nusikvatojęs. — Maniškis, jei tau taip patinka, Bill.

— Ir kas, — tarė Sikes, baisiai šniaruodamas ant savo susitaikančio sėbro. Kas tave priverčia tiek rupintis apie tą išblyškusį vaikėzą, kad tu jų pažįsti kokią penkiasdešimts, ką sukinasi kas vakaras apie Common Garden, — gali išsirinkti vieną iš tų.

— Dėlto, kad jie man nenaudingi, — atsakė žydas, lyg sumišęs, — neverta jų imti. Viena išvaizda jau juos pasmerks, pakliuvus jiems į bėdą, ir aš visų ant syk neteksiu. Su šituo vaiku, atsakančiai išauklėtu, aš galėčia padaryti daugiau, ne kaip su dvidešimčia anų. Prie to — kalbėjo toliau žydas, jau visiškai susivaldęs, — jis jau turi mus rankoje, jei pabėgtų išnaujo; taigi turi buti toj' pačioj valtyje, ką ir męs. Tiek to, kaip jis ten paklius. Kad turėti jį pilnai savo valdžioje, man užtenka, jei jis dalyvaus tik vienoj vagystėj'. Aš tik tiek noriu. Dabar matote, kad taip bus geriau, ne kaip nudėti vargšą vaikutį: tas butų ir pavojinga ir mes vis tiek jo netektume.

— Kada tas reiks padaryt? — užklausė Nancy, norėdama sulaikyti kokį piktą žodį iš pusės Sikes'o, kurs jau rengėsi išreikšti pašiepimą iš nuduoto žydo žmogiškumo.

— A! iš teisybės, Bill, — tarė žydas, — kada tas reikia atlikti?

— Aš susitariau su Toby užporyt nakčia, — atsakė Sikes šiurkščiai, — jei jis negaus nuo manęs priešingos žinios.

— Gerai, — tarė žydas, — dabar mėnuo nešviečia.

— Ne, — atsakė Sikes.

— Ar viskas prirengta kas link parnešimo grobio? — klausė žydas.

Sikes linkterėjo.

— Ir apie—

— Oh! viskas yra apsvarstyta, — pertraukė Sikes. — Nesirūpink apie smulkmenas. Verčiau atveskie čia vaiką ryt nakčia. Aš pristatysiu akmenis į valandą saulei užtekėjus. Tik tu laikyk liežiuvį už dantų ir turėk prirengtą tarpinimo puodą. Tai visas tavo darbas.

Po valandos tardymų, kuriuose dalyvavo visi trįs, buvo nutarta, kad Nancy turės eiti pas žydą ateisiančią naktį ir pasiimti Oliverį su savim, nes Faginas gudriai išsitarė, kad jei Oliveris pasirodytų nenoris klausyti, tai jis greičiau eis su mergina, kuri neseniai už jį ištarė, nekaip su kuo kitu. Taipgi rimtai buvo nutarta, kad nabagutis Oliveris dėl gero ekspedicijos turi buti pavestas pilnai globai ir rupesčiui p. Sikes'o ir kad p. Sikes gali su juo pasielgti, kaip tik jam patinka ir negali imti ant savęs atsakomybės už kokią nors nelaimę, kuri gali vaikui atsitikti, nei už jokį pabaudimą, kurs gal atsieis reikalingu. Taipgi buvo susitaikyta, kad dėl gero tos sutarties, visokie p. Sikes'o išsiteisinimai turi buti paliudyti mitrojo Toby Crackit'o, pasibaigus jau žygiui.

Užsibaigus tiems nutarimams, p. Sikes ėmė smarkiai gerti degtinę ir švaistyti geležinę štangą, dainuodamas labai nemuzikališkas dainas, maišydamas jas su biauriais keiksmais. Antgalo, užėjus norui pasididžiuoti savo amatu, jis užsispyrė parodyti dėžutę su visokiais įrankiais spynų laužymui ir vos spėjo išaiškinti kiekvieno daikto tikslą ir puikų įtaisymą, kaip krito ant grindų ir užmigo ant vietos.

— Labanakt, Nancy! — tarė žydas, apsivilkęs viršutiniais trinyčiais.

— Labanakt!

Jų akįs susitiko ir žydas atydžiai į jąs pažiurėjo, bet merginos akyse nieko prigaunančio nebuvo. Tame dalyke ji buvo taip teisinga ir rimta, kad ir pats Toby Crackit negalėtų buti teisingesniu.

Žydas antrą kart' pasakė labanakt, ir jai užsigrįžus, paspyrė koja išsitiesusią p. Sikes'o ypatą ir išėjo.

— Vis yra išėjimas! — murmėjo pats į save žydas, eidamas namo. — Aršiausia su toms moterims, kad mažiausias daiktelis sugrąžina joms seniai užmirštus jausmus, kurių net ir geriausi ilgai nepatenka. Ha! ha! Vyras užsiundytas ant kudikio už aukso maišelį!

Sutrumpindamas sau laiką tokiomis smagiomis mintimis, p. Faginas traukė per purvyną į savo nelinksmą gūžtą, kur Sukčius kantriai laukė jo sugrįžimo.

— Ar Oliveris miega? Norėjau su juo pasikalbėt, — tarė žydas, žengdamas augštyn.

— Jau kelios valandos, kaip užmigo, — atsakė Sukčius, atidaręs duris: — Štai jisai!

Vaikas, sunkiai įmigęs, gulėjo ant kieto patalo, taip visas išblyškęs nuo baimės, nuliudimo ir smarkaus kalėjimo, kad išrodė lyg numiręs. Netokia mirčia, kaip grabe po juodu uždangalu, bet rodėsi, kad jo gyvastis vos tik užgeso ir jauna, prakilni dvasia ant valandėlės nulėkė į dangų: ir sunkus žemės oras da nespėjo jį apnešti savo dulkėmis.

— Ne dabar, — tarė žydas, išlėto atsitraukęs. — Rytoj' rytoj'!

XX.

Kur Oliveris yra pristatytas p. Williamui Sikes.

Kada antrytojaus Oliveris pabudo, tai nusistebėjęs pamatė šalia lovos naujas kurpes, drūtais, storais puspadžiais, vieton senųjų, kurios buvo atimtos. Išpradžių tas radinys jam patiko, nes tikėjosi, kad tai bus jo išliuosavimo ženklas. Bet ta viltis greit išnyko, atsisėdus jau drauge su žydu pusryčiaut, nes tasai pranešė balsu, sukėlusiu jo neramumą, kad Oliveris šiąnakt turės persikraustyti pas Bill'ą Sikes's.

— Ar — ar — aš ten apsigyvęsiu, tamsta? — užklausė baugiai Oliveris.

— Ne, ne, mano mielas. Tu ten neliksi, — atsakė žydas. — Męs nenorėtume tavęs nustoti. Nesibijok, Oliveri, tu sugrįši pas mus atgal. Ha! ha! ha! Męs nebusime tokie kietaširdžiai, kad tave išvaryt, mano mielas! O, ne, ne!

Tollaus bus.

„Draugo" Agentai.

Rev. J. Sutkaitis,
2112 Sarah st.,
Pittsburg, Pa.

K. Strumskas,
190 High st.,
Brooklyn, N. Y.

Juozas Mališauckas,
Forest City, Pa.

T. Kizievič Box 167,
Minersville, Pa.

M. Karbauckas, 52 G. st.,
So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis,
1827 Rebecca st., S. S.
Allegheny, Pa.

J. Bartoševičė,
4417 Marshfield ave.,
Chicago, Ill.

M. Urbanavičė, Box 32,
Thomas, W. V.

J. Antanaitis Box 22,
Siwoyers, Pa.

J. Versiackas,
65 Davidson st.,
Lowell, Mass.

Juozas Akevičius, P. O.
Silver Creek, Pa.

Vincas Stasevičė,
349 Hamilton st.,
Grand Rapids, Mich.

Jonas Leipus,
1022 Bay st.,
Superior, Wis.

P. J. Miller,
Lithuanian Store,
Athol, Mass.

Pr. S. Karzonas,
2422 W. 69th st.,
Chicago, Ill.

St. Petruškevičė,
223 E. 6th st.,
Mt. Carmel, Pa.

M. K. Petrauskas,
413 Middle st.,
Kenosha, Wis.

A. Urbonavičė,
329 River st.,
Plymouth, Pa.

Juozas Podžukynas,
1358 So. Canal St.
Chicago, Ill.

Dem. M. Andrulionis,
65 Davidson st.
Lowell, Mass.

Ant. Tuškėnis Box 116
Plymouth, Pa.

Julius Bukantas,
94 Blackstone st.,
Boston, Mass.

Jonas Ramanauckas
135 Ames st.,
Brockton, Mass.

B. P. Miškinis,
Box 124, 35 Arthur st.,
Montello, Mass.

F. B. Versocky,
257 So. 33rd st.,
So. Omaha, Neb.

Stanislovas J. Šaban,
Box 239, Lewiston, Me.

Pr. F. Juškevičė,
131 Jackson st.,
Lawrence, Mass.

Jonas Galeckas,
109 So. 3rd st.,
Brooklyn, N. Y.

Kun. A. Ežerskis,
5447 S. Wood st.,
Chicago, Ill.

Kazys Matukevičė,
1742 Nay Aug ave.,
Scranton, Pa.

Paskui apgalvojo, kaip ne gerai darė, kad gyvas būdamas girtuokliavo. Vaitodamas kalbėjo:

— "Kad dabar galėčiau vėl gyvas buti, neimčiau tos smarvės nei į burną: sakyčiau visiems žydams: "nelaikykit karčiamų", visiems žmonėms: "neragaukit degtinės nei lašo. Gana vieno, kad Ilinkė buvo nedoras".

Pripažino žydelis ir Dievo teisybę, kad girtuoklio šventoje žemėje nelaiko. Pripažinęs užsidėjo pats sau pa baudą, kad iki saulei leidžianties nesikrutįs iš vietos. Ir kiurksojo susirietęs kapinių kamputyje. O apie kapines tame daikte iš dviejų pusių buvo dvaro rugiai pasėti. Buvo tylu ir ramu. Besėdėdamas Ilinkė užmigo.

Pabudo jau vakare. Saulė buvo nusileidus. Kelios pirmutinės žvaigždutės žibėjo ant dangaus. Ant plento pro kapines girdėti buvo barškėjimas vežimėlio. Tai skubinosi į miestą žydas Tepkis, gyvulių pirklys. Jo sąžinė buvo nerami, nes tai buvo pėtnyčios vakaras: šabas užpuolęs bevažiuojant.

Ilinkė gi, atsiminęs savo atgailos prižadus, šoko artyn prie vežimo ir beveizint atsidurė šale Tepkio. Tepkis persigando Ilinkės, kaip mirties. Kiek tik spėkos turėjo, kirto su botagu kumelaitei. Ta parlėkė į Lendrijus, kaip žaibas. Sustojo ant rinkos. Susibėgo žydų, kiek tik jų buvo mieste. Visi jau žinojo iš Sroliuvienės ir Ilinkienės, kad Ilinkė vaidinasi. Dabar apie jį pas vežimą pakilo neapsakomas klegesys. Vieni baudė Tepkį, už ką šabą laužė, kiti stebėjosi žydo girtuoklio likimu. Tiktai Morkelio sunus, atėjęs į minią, su pasididžiavimu kalbėjo:

— Nenorėjo rabinas pusketvirto šimto, tai negavo nei grašio, o mano tėvas palaidotas.

Išsyk žydai nesuprato, ką jis šneka. Tada lekus Morkeliukas apsakė, kaip Morkelis sumainė girtą Ilinkę su savo nabašninku tėvu. Žydai, išklausę šnekos, skirstėsi namon labai pasipiktinę. Labiausiai už visus stebėjosi pats Ilinkė iš to, kas atsitiko. Džiaugdamasis, kad gyvas, atnaujino savo prižadus daugiau nebegirtuokliauti. Morkelis, į kelias dienas po to atvažiavęs į Lendrijus, ėjo derėtis su rabinu, kad leistų pastatyti paminklą ant kapo. Rabinas nešnekėjo su Morkeliu; pusrabiniui liepė atlikti tą dalyką.

* * *

Šita pasaka parašyta ne žydams apjuokti. Ar žydas, ar lietuvis, to paties Dievo sutvertas. Kieno širdį apima pinigo gašlumas, tad nesibijo prigaudinėti Dievą, daro suktybes Bažnyčiai, tikrą savo tėvą nesidrovi perkase pamesti.

NAŠLAITIS.

Vakaras buvo tamsus, lytingas ir šaltas. Aš skubinaus namon greit, nes jau buvo vėlu.

Prieš save tikką galėjau matyt, kad kas tai juoduoja. Pasivijęs pamačiau vaiką, kuris vis šluostėsi su skepetaite nuo savo veido ašaras. Man pagailo jo, ir paklausiau:

— Ko taip verki?

Jis atsisuko, į mane pažiurėjo ir nedrąsiai atsakė:

— Neturiu kur dėties: niekas nenori manęs priimti.

— Ar tu neturi tėvo nei motinos? — paklausiau aš. Tada vaikas susigraudino ir labiaus pradėjo verkti. Man nuraminus jį, jis prabilo:

— Jau apie metai laiko, kaip mano tėvas mirė, o motinos aš nepamenu; ji mane paliko, kaip kiti sako, tik devynių mėnesių.

— Nabagas, — pamislijau sau; ir toliaus jo paklausiau:

— Tai kur tu buvai, pas ką, net iki šio laiko po tėvo mirčiai?

— Aš vis buvau pas tetą. Bet ji manęs neapkęsdavo, ir priverstas buvau užvakar apleisti jos namus. Vakar naktį ten po vienais trepais prasnaudžiau; bet šią naktį nežinau, ką daryt, nes lietus ir ten pasiekė, — kalbėjo vaikas vis verkdamas.

— O iš kur tu maistą gavai per tąs dvi dienas? — paklausiau.

— Matai, tamista, užsiimu pardavinėjimu laikraščių; labai sunku man, bet ką daryti, turiu vargti.

Aš pagalvojau sau. Nenorėjau daugiaus vaiko klausinėti, mačiau, jog jis yra nuvargęs, todėl pavadinau jį į savo namus, pavalgydinau ir tariau:

— Čia bus tavo lova ir dabar pareisi pas mane nakvoti.

Gazai (Vėjai) Kune.

Prisirinkimas žmogaus kūne gazų užduoda didelį nesmagumą ir skaudėjimą. Geriausia nuo to gyduolė yra Trinerio Amerikoniškas Elixiras iš Bitter Vyno, kuris sutvarko malimo organus, išvalo visą kūną ir viską sutvarko. Jis yra skiriamas nuo pilvo, kepenų ir žarnų ligų. Taipogi pasekmingai gydo galvos ir pilvo skaudėjimus, neuralgiją, reumatizmą, pečių skaudėjimą, vėmimą netekimą apetito ir tam panašias nedagalės. Vartok jį kaip tik pajusi nors vieną iš viršminėtų simptomų. Gaunamas aptiekose. Jos. Triner, 1333–1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

GERA PROGA

nusipirkti saliuną puikiausioje vietoje ant Chestnut str., šalia lietuviškos bažnyčios, Plymouth'e, Pa. Parsiduoda iš priežasties vyro mirimo. Norintis teatsišaukia pas pardavėją, mašlę Ažgauckienę.

PASKUTINIS DIDELIS PIKNIKAS,

Parengtas d-tės D. L. K. Gedimino, Meriden, Conn. Schuetzen Park'e 6 d. rugpiučio (August) 1911, pradžia pirmą valandą popietų.

Prašome atsilankyti ant to puikaus pasilinksminimo, visus lietuvius ir lietuvaites, vietinius ir iš aplinkinių miestų. Bus puiki muzykė, užkandžiai ir gėrimai toki, kaip New York'o hoteliuose; prie to bus laimėjimas laikrodėlio ir daug kitų zobovų

Kviečia Komitetas.

Redakcijos Atsakymai.

M. K. Petrauskui, Kenosha, Wis. S. L. R. K. A. konstitucijų reikia šaukties pas centro sekretorių.

P. Lapeliui ir kai kuriems korespondentams. Žinutės atėjo pervėlai ir negalėjo tilpti šitame numeryje.

J. Truskai. Norai geri, bet spaudai netinka.

Rep. Sunui, Pittston, Pa. Tokių daiktų "Draugas" netalpina net prieš didžiausius savo priešus. Yra juk kitokie keliai kovoti prieš tokius "teligentus".

Teisėjas. — Ar tu geri?
Kaltininkas (pasiputęs). — Tai mano reikalas!
Teisėjas. — Suprantu. Ar atlieki kitus kokius reikalus, apart šito?

SUSIV. L. R. K. A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

Jonas Rikteraitis, prez.
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Mateušas Toluba, vice-prez.
1139 Wyoming ave.,
Exeter Boro, Pa.

Kazys J. Krušinskas, sekr.
457—17th St.,
Brooklyn, N. Y.

Pranas Burba, kasierius,
454—456 Main St.,
Edwardsville, Pa.
P. O. Kingston Station
Wilkes-Barre, Pa.

Kasos globėjai:

Juozas Vasiliauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Jonas Jaroševičė,
266 Silver St.,
So. Boston, Mass.

Kun. V. Vizgirda, knygius
190 S. Meade St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. J. Dumčius, dvas. vad.
P. O. Minersville, Pa.

Sąjungos Liet. Vargoninin kų Amerikoje valdybės adresai.

K. Strumskis, prez.
190 High St.,
Brooklyn, N. Y.

P. Grajauckas, vice-prez.
Paca & Saratoga St.,
Baltimore, Md.

J. Stulgaitis, kasierius,
40 Sylvanus St.,
Wilkes-Barre, Pa.

A. Gudaitis, sekretorius,
P. O. Box 73
Silver Creek, Pa.

Tikras Lietuviškas Agentas.

Malonys viengenčiai lietuviai ir lietuvaitės! Jei norit turėt lengvą ir laimingą kelionę į senąją tėvynę Lietuvą ir norėti beti nuskriausiu atvažiavęs New Yorkan, tai kreipkis tiesiog pas G. Bartašių. Jis visiems žinomas geros dvasios, užlaiko du ofisu: vieną Bostone, antrą New Yorke. Parduoda laivakortes į visas pasaulio dalis ant didžiausių ir greičiausių laivų ir už pigiausias kainas. Siunčiame pinigus ir dokumentus ant amerikoniškų. Parupinama gubernaskus pasportus iš Konsulės. Parsamdome keleiviams kambarius dėl nakvynės ir suteikiame kiekvienam visokias svarbias žinias uždykę.

GEO. BARTAŠIUS,
Agentas,
[illegible] W. Broadway, So. Boston, Mass
[illegible] Broome str., New York City.

Dr. O'Malley, Specialistas.

RUPTURA

Išgydyta greitai, be pavojaus ir ant visados.

Be peilio ar operacijos.

Dirsėi numesti ant visados.

Visiškas gvarantuotas išgydimas rupturos (abiejų ličių), senų ar jaunų nepaisant, kaip ilgai sergate, gydau be peilio.

Dr. O'Malley naujas spasabas gydimo yra visai nepavojingas, be plautimo, be skausmo, be operacijos, be atsitraukimo nuo užsiėmimo.

Nereikia jokių diržų kada išgydau. Gvarantuoju užganėdinimą.

Dėkingi žmonės prisiuntinėja padėkavonės kas dien. Suviršum 500 žmonių išgydžiau praeitą metą.

Dr. Alex. O'Malley

128 Washington St.,
WILKES-BARRE, PA.

Kur lietuviškai ir lenkiškai sukalbama ir nusirašoma.

Suviršum 30 metų daktaravimo. Miesto Wilkes-Barre musų gražnas ofisas. Prisiųsk 2c. marką, o gausi knygutę apie rupturą dykai.

"Look Out! You'd better take care of Yourself"

Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai krūtinėje, šonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis į sunkų padėjimą jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERĮ

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimų ir klastavimų, žiūrėk tik kad butų Inkaras ir mūsų vardas.

P. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Pilios yra geros nuo vidurių sakėjimo. 25c. ir 50c.

GERA PROGA.

Parsiduoda Dry-good's, čeverykų ir sykiu laikrodėlių krautuvė, geroje labai vietoje, lietuvinis apgyventa. Priežastis pardavimo, savininkas važiuoja į lietuvę dėlei šeiminiškų svarbių priežasčių. Su visokiomis platesnėmis žiniomis kreipkitės šiuo antrašu: 883½ Bank Str., Waterbury, Conn. care of Dry Goods Store.

Pasinaudokite!

Turime atspaudę šv. Rožančiaus tajemnyčias. Penkiolika tajemnyčių kainuoja 10 centų. Kalbantieji rožančių tepasirupina parsitraukti tajemnyčias. Adresuokite:
čias. Adresuokite:

"Draugas"
314 E. Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kas reikalauja

austinių (krajavų) škaplierių Panos Šv. ir Šv. Trejetės, gali gauti pas mus visada. Mes išdirbame ir reikalaujantiems pasiunčiam porą ant pažiuros.

Mrs. A. Smailienė,
2737 E. Pacific St.,
Philadelphia, Pa.

Wilkes-Barre Mine Drill Co.

Mes padirbame visokios rūšies tulšes. Jeigu nori sutaupyti darbo ir laiko, reikalauk

Papky's naujo patento pypo maezinos,

257 E. Market st.
Wilkes-Barre, Pa.

Naujausias Importuotas Fonografas dykai.

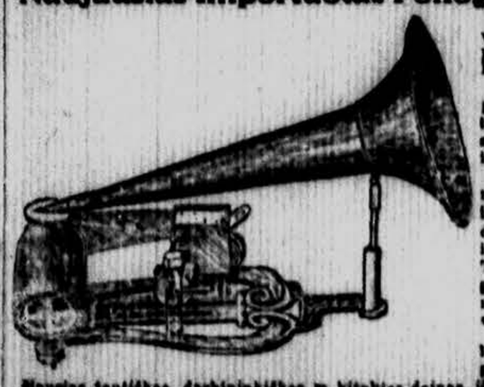

Bus duotas kiekvienam kas nupirks pas mus Rusiško Tabako už $6.00.

Nieko nuo jusų daugiaus nereikalaujam tik kad patartumėte savo draugams pirkti iš musų firmos tabaką.

Šitas importuotas Fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę triubą ir labai gerai skamba. Turėdami musų Fonografą galite surengti namie puikų muzikos koncertą.

Užsukite tik mašinėlę, uždėsite volinką, ir galesite išgirsti gražiausias tautiškas, darbiniškiškas ir kitokias dainas, ištraukas iš operų ir operetės, šaidimą visokių instrumentų pavienių ir orkestrų. Klausant tai vieka bus malonu ne tik jums ir jusų šeimynai, bet ir jusų pažystamiems ir kaimynams. Musų Fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali beti. Mes duodame jums tą Fonografą suvis dykai. Prisiųskite tik 50c. markom ir mes atsiųsim jum geriausio Rusiško Tabako už $6. ir tą Fonografą drauge su vokiais ir nurodymais, kaip reikia apsieiti. Apturėję per Expresą, užmokėsite likusius $5.50.

Ši dovana yra garantuota ir puiki, nera čia jokios rizikos, tatgi nesdėkitės, pamatysite, kad busite užganėdinti. Pasiųsk: prašome nusiųsti man Fonografą ir tabaką.

MODERN ASIATIC TOBACCO CO., 2345 E. 77th St., Dept. V. New York, N. Y.

Gali išgelbeti gyvasti.....

Vidurių skaudėjimai, sunkumas, piaustymai, vidurių sukietėjimas arba paliuosavimas, malimo betvarkė — tai paprasti negalavimai šiuo metų laiku. Tame yra pavojus, bet pagelba greita, jeigu turi po ranka

Severos Vaistai nuo paliuosavimo

Smagus palengvinimas ir greitas pasveikimas jį suvartojus. Atidėliojimas gali reikšti mirtį.

Parsiduoda aptiekose. Kaina 25c. ir 50c.

Kuomet Pilvas reikalauja pagelbos

Pasako tau šie apsireiškimai:

apetitas silpnas arba visai neturi jo,
malimas žlubuoja,
kenti galvos skaudėjimą, atsirugimą ir žaksėjimą
turi skaudėjimus ir sloginimą.

Tokiame padėjime gelbsti

Severos Rugštis Pilvui

Yra tai sykiu vaistas ir pastiprinimas
Sugrąžina apetitą
Sustiprina pilvą
Pagelbsti valgio priėmimui ir jo sumalimui
Visados išeis ant sveikatos ir priduos jiegų

Kaina $1.00

VISUR PARSIDUODA APTIEKOSE.

Reikalauk tik Severos Vaistų ir sakyk "Ne", jeigu pardavėjas duos ką kitą. Teisingas gydytojo patarimas kiekvienam UŽDYKĄ.

W. F. SEVERA CO.

HEIGHTS DEPOSIT BANK

Kampas E. Market ir Hancock Sts.
WILKES-BARRE, PA.

Moka 3-čią nuošimtį nuo sudėtų pinigų ir ima pinigus ant sučėdyjimo nuo dolerio ir augščiau.

Siunčia pinigus in visas svieto šalis.

Atdara nuo 9-nių iš ryto iki 3-jų po pietų; subatomis — nuo 9-nių — 12 ir nuo 7 iki 9 vakare.

VAIKINAI, SAUGOKITĖS CON, BUNK & COMPANY KRAUTUVIŲ.

Dvidešimts metų atgal "Con, Bunk & Co." turėjo krautuvę žėdname miesto, miestelyje ir kaime šioje šalyje.

Šiandien eilė jų krautuvių sumažėjo, nors pačiuose Wilkes-Barriuose turi keles.

Saugokitės "Con, Bunk krautuvių" — jie nieko neturi tau duoti, kaip tik **didelius** pažadėjimus, **augštas** kainas, **didelius** pagyrimus — ir **mažai** vertės.

KALBĖK APIE ŽYMIUS NULEIDIMUS — TIK SKAITYK ŠITĄ!

Pusę ir bertainį su pamušalu mėlinos serge, pilkos ir rudos vilnonės materijos, vėsaus kasmiro, užbaigti gražiai ranka siutai galima gauti už

$15.00

Jus žinote, ką pigi randa krautuvės ant antro augščio gali padaryti.

LOUIS ROSENTHAL,

ANT KIRBY'S KRAUTUVĖS.

ŽEDNA MOTERIS ŽINO

kad taukiai prisieina jai priimti svečius ir duoti jiems ką nors atšviežinančio ant tų pėdų.

Tokiuose atsitikimuose labai yra paranku turėti gardų, atvėsinantį gėrimą, gatavą padavimui, o tokiu gardžiu gėrimu yra

Stegmaiero Alus Bomkose

su keliais sandvičiais, suriu ir tuo alu jųs galite greit sudaryti skanų užkandį.

Užsakyk baksuką šiandien.

Gryno maisto ženklas ant kiekvienos bonkutės.

STEGMAIER BREWING CO.

Wilkes-Barre, Pa.

Naujas telefonas 977

Bell telefonas 422

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perviršiu

$165.000.00.

Šitoji Banka prižiuroma Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
iždininkas.

Mandagus patarnavimas.

First National Bank

PUBLIC SQUARE

Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITARY

KAPITOLAS	**$375,000,00**
Perviršis ir nepadalyta nauda	**490,000,00**

Už sudetus pinigus moka 3-čią

nuošimti.

WM. S. Mc. LEAN, President.
FRANCIS DOUGLAS, Cashier.

Užsirašykit „DRAUGĄ."

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Iždirbejas

visokiu ženklu draugystem, o ypatingai: lokardu guzikučiu metaliavu, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artistiškai.

M. A. Norkunas

162 PROSPECT ST., LAWRENCE, MASS.

SWALM HARDWARE CO.,

21 North Main St., Pottsville, Pa.

Ivairiausi geležiniai daitai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Juozas Szukis,

Geriausias Lietuvys

FOTOGRAFISTAS,

Naujas Telefonas 1070—R.
20 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.

Merchants Banking Trust Company,

Mahanoy City, Pa.

Turi Kapitolo su nnošimčiais

$190.000.00.

Sudėtu pinigu

$700.000.00.

Męs vedame visokį legališką biznį.

Musų bankoje galima susikalbėti: lietuviškai, lenkiškai, vokiškai ir angliškai.

JOHN J. MEYER,
Kasininkas.

Kurių skaitytojų prenumerata pasibaigusi, tiems šis numeris bus paskutinis. Siunčiant pinigus, čekius, arba "Money Order", siųskite ant adreso:

"DRAUGAS",
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Office New Telephone 37.
Residence 1100.

Lietuviu Advokatas.

Jonas S. Lopatto

47-48-49 Bennett Building,
Wilkes-Bare, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigu ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

First National BANK,

PLYMOUTH, PA.

UŽDETA 1864.

KAPITOLAS	**$100.000.00.**
PERVIRŠIS	**$250.000.00**

Didžiausia ir saugiausia Banka mieste.

Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų joje pinigų.

UNION TICKET AGENCY.

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Visoje Aplinkinėje.

Agentura Laivakorčių ant Geriausių Linijų.

Siunčia pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir išmaino visokius pinigus. Išdirba visokius dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuose.

Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryte iki 9-tos val. vak.

Nedėlioje: nuo 10tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

Adolf Blau,

Union Ticket Agency,

303 Lackawanna Ave, Scranton, Pa.

Taip-gi turime savo krautuvėje daugybę visokių maldaknygių ir svietiškų knygų visokiose kalbose.

TELEFONAI: Naujas 383 — Bell 662.

Bell Telephone, Dickinson 3757 w

Dr. Ignotas Stankus

Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphijoj

įrengė ligonbutį ir klynikę su laboratorija Philadelphijos mieste. Tame pačiame name įrengė savo locną aptieką, kurioje randasi naujo išradimo geriausi vaistai

PASARGA: Mano ligonbutyje ir klinikoj turiu po savo priežiura svetimtaučiu daktarus specijalistus pagelbai prie operacijų ir pavojingų ligų. Pas mane visi ligoniai išsigydo ir pasilieka sveiki. Vaistus siunčiu ir į kitus šteitus ir į visas šalis.

Gydau Visokias Ligas.

Su sena ir nauja metoda su chemiškais ir medicinos gyduolėmis, su vandeniu (hydrotherapy), kraujo skystimu (serotherapy), su mokslu psychologijos (psychotherapy), kaip tai žodžiais, nurodymu, atkreipimu atydos ir tt. Gydau su elektra (electrotherapy), X—ray (šviesa, permatanti visą kuną žmogaus), greita elektra (hyfrequency) Galvana elektra, Paradejaus elektra ir kitomis suvienytomis elektremis. Darydamas operacijas išgydau visokias organiškas ligas, kurių negalima išgydyti vaistais ir kitais prietaisais.

Šitas paveikslas parodo, kaip Dr. Ig. Stankus su pagelba elektros šviesos (X—ray) permato visą žmogaus kuną ir atrauda pavojingas ligas.

Turiu įsitaisęs savo locnas elktra gydymo mašinas.

Visi sreganti kreipkitės prie daktaro STANKAUS asabiškai arba laišku, o busite užganėdinti nes jis gydo pasekmingiausiai visokes ligas ir daro visokes operacijas savo locnam ligonbutyje. Daktariškę rodą su teisingais patarimais duoda DYKAI, — ypatiškai par telefona ir par laiškus beskirtumo kaip toli gyvenat; Amerikoje, Kanadoje, Angliijoje ir kitose šalise svieto.

DR. IGNATIUS STANKUS

1220 So. Broad St., Philadelphia, Pa.

Valandos ofico: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėldieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

The BENEFICIAL SAVINGS FUND SOCIETY

1200 ir 1202 CHESTNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

Uždeta 20 dieną Balandžio 1853 metuose.

Nuošimtis 3.65 metams.

PAMATINIS KAPITOLAS — trylika milijonu doleriu.
SUDĖTU PINIGU — vienuolika ir tris čvertis milijono doleriu.
PERVIRŠIS — vienas ir viena čvertis milijono doleriu.
Depozitoriu suviršum trylika tukstančiu asmenu.

DEPOZITUS PRIIMAME PER LAIŠKUS.

IGNOTAS J. DOHAN, Prezidentas.
ANDRIUS J. KEEGAN, Vice-prezidentas.
ALFRED J. MURPHY, Sekretorius ir Kasininkas.
ANTANAS HURST, Esq., Patarejas.

ALBERT G. GROBLEWSKI,

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių "LIETUVIŠKŲ-LENKIŠKŲ VAISTŲ."

GERIAUSIA GYDUOLĖ: NUO STRENŲ SKAUDĖJIMO, DEGIMO KRUTINĖJE, GALVOS SKAUDĖJIMO, KATAROS, UŽSISALDYMO, NEURALGIJOS; NUO GERKLĖS SKAUDĖJIMO,

MEALUNGIO SKAUSMO KRUTINĖJE NUO PATRUKIMO AZMA ARBA DUSULIO STYVUMO SPRANDO SKAUDĖJIMO SONUOSE BANKŲ IR KOJŲ.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusiomis ligomis nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė ligonbučiai, arba paslaptingomis ligoms, aprašykit man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes šion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai, ir apie tavo gyvatį (Atsiminkit, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę, o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridedant visados 2c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. — Teipgi męs reikalaujame gerų agentų kiekviename didelame mieste ir jų aplinkinėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausią. Taigi rašykitė reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalėtų užlaikyti visada musų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad musų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigus dovana kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite musų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias męs gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS,
Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

FABIOLE,

garsi kardinolo Wisemano apysaka.
Vertė VYTAUTAS.

Kaina $1.00.

Imantiems daugiau kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuošimtis. Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,
312 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

—NAUJA KNYGA—

BIBLIJA

arba šv. Raštas išleistas. Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja $2.15 persiuntmui.

Adresas:
REV. S. PAUTIENIUS,
Mahanoy City, Pa.

IŠĖJO IŠ SPAUDOS DAILUS SCENIŠKI VAIZDELIAI VARDU

„Degtine" ir „Katrute."

KAINUOJA PO 10 CENTU.

Galima gauti „Draugo" Spaustuveje.

Lietuviškuju Šv. Kazimero Seseru Seminarija

CHICAGOJE.

Lietuviškosios Sesers priima pas save mergaites mokinimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguleriškojo mokslo, arba ir atskyrium, yra mokinama, muzika, paišymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,
ST. CASIMIR'S SEMINARY,
6700 Rockwell St., Chicago, Ill.

Wilkes-Barre Deposit & Savings BANK;

71 PUBLIC SQUARE, WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas	$150.000
Perviršis	$450.000
Depozitai	$2.625.000

Moka 3-čią nuošimtį nuo sudėtų joje pinigų.

Banka atdara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietu, subatomis nuo 9—12 vidurdienyje ir nuo 7 val. vakare iki 8.

Galima susikalbėti lenkiškai ir lietuviškai.

PIRKITE LABAI NAUDINGAS KNYGUTES

PO VARDU

„Naminis Valku Auklejimas"

IR

"Katekizmas Apie Alkoholiu."

Kainuoja po 12c. su persiuntimu. Pelnas eis insteigimui našlaičiu prieglaudos. Galima gauti pas

Kun. A. Staniukyną,
4557 So. Wood St., CHICAGO, ILL.

GLENON'S Alus *Isz Pittstono* vertas Gerimo.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prasitala, suprastala žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigyditi nuo uznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu atypribe, pučkus ir kitus išmetimus, negromulavima, patrotitu atypribe, pylva, klapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, nanjai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygra, gal buti išgidoms sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakia juma kodel jus kentat ir kaip galet galutina išgyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo laika tyrinejmu tu, specijalisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vyrai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu pinigu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk muma šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., 1 986 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečjau jog Tamista prisiustumei man vyrai dykai vėsa jusu knyga del vyru.

Vardas.....

Adresas:..... Steitas.....

J. F. Gillis,

Pas ji galima gauti visokiu torielku, bliūdu, stiklu, puodu, liampu ir visokiu virtuvei reikalingu daiktu. Yra iš ko pasirinkti. Ateikite persitikrinti.

102—104 S. MAIN ST.,
WILKES-BARRE, PA.

"DRAUGO" SAPUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA ĮVAIRIŲ ĮVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

UŽKVIETIMUS IR KITOKIUS DARBUS

KONSTITUCIJAS, PLAKATUS, TIKIETUS,

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAUSIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Honover Brewing Co.

Grynas

Elius, Alus ir porteris.

TIKRAS LENKISZKAS LAGER.

Atkreipkite savo atidą in produktą, Jusų tautiečio išdirbamą. Sandėliai Buttonwood, Wilkes-Barre ir Nanticoke, o bravoras Danvillėj.

Emil Malinauskas, Manageris ir Prezidentas

Alus taisomi.

SECOND WARD HOTEL

Frank Burba Savininkas.

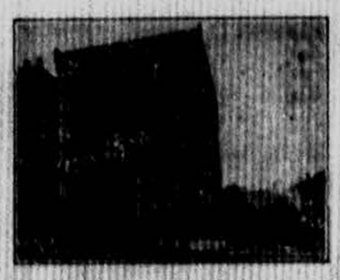

Geriausi Importuoti ir naminiai Vynai, Likieriai, Alus, Cigarai ir t.t. 454—456 MAIN ST.

Pirmos klesos karietos ir arkliai parsamdymui ir grabinio ofisas prie Russell gatvės

EDWARSDSVILLE, PA.

Naujas telefonas 8041.
Bell telefonas 8294-R.

L. RAUCHUT

Dirbtuvė Uniformu ir visokiu reikalingu daiktu draugijoms ir orkiestroms, uždėta 1887 m. Dirbame teipgi vėliavas, kukardas, arnotus, kapas ir t. t. Reikalaukite ilustruoti kataliogu.

1520 N. 4 gatve

PHILADELPHIA, PA.

Bell Phone
4858 D. KENSINGTON.